

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVII Vasaris — February 2, 1972 Nr. 9

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

NUTAUTINIMO KELIU

Didelis ir daugelio nepastebimas pavojus glūdi Lietuvos okupanto plane išplėsti iš lietuviškos aplinkos paauglių kartą. Tuo pat laiku, kada Kubilius ir Co. antikinių sirenų balsais vilioja užsienio studentus į Kapsuko universitetą, atsinaujinti lituanistikoje, jauniausios kartos prieauglis, siunčiamas į tolimas stovyklas Rusijoje, kad galėtų "išiskiepyti" tarybinio tautiškumo dvasios.

Kubiliaus vilionės ir Santaros - Šviesos paslaugus ir neapdairus "aš palaikau pasiūlymą" išsišokimas neseniai buvo analizuoti Dirvos puslapiuose. Džiugu matyti, kad ir Draugas pritarė Dirvos apžvalgai ir ištiesai perspausdino Dirvos analizę.

Kubilius pasirengęs importuoti į marksistinio mokslo mokslaines lietuviškojo užsienio jaunimą ir plauti jų smegenis "lenininių įskaitų" pamokomis, vadina tai lituanistika! Tuo tarpu lietuvių paauglius tas pat Kubilius siuntinėja į Juodosios jūros pakrantės stovyklas, su tikslu priversti vaikus gyventi rusiškai - tarybinės aplinkos sąlygose.

Tai stovyklos pionieriams. Pionieriai yra pirmoji komjaunolio stadija. Lietuvių vaikus siunčia į Arteko stovyklą, kuri šiais metais veikė sovietinio kosmonauto S. Komarovo vardu.

Artekas nedidelis pajūrio kurortas, nusidriekęs tarp aukštų uolų, gražios gamtos apsuptas. Miestelis paskirtas išimtinai propagandiniui-partiniam reikalui. Čia vyksta vaikų - pionierių - stovyklos. Iš visos Sovietų Sąjungos išrenka kandidatus stovyklon. Stovyklautojai iš dar nesurastų respublikų arba tautinių, "autonominų" sričių, rūpestingai maišomi tarp rusų vaikų. "Nac menai" (nacionalnoje menšinstovo) visados pristatomi mažumoje, kad galėtų nuskęsti rusiškai kalbančių vaikų masėje.

Tai nėra pramogų stovykla, bet studijinis laikotarpis. Pamokos, užsiėmimai, vadovėliai, paruošiamieji mokinių darbeliai -- viskas vyksta rusų kalba. Čia niekas nesirūpina "nacionalinėmis kultūromis", nei nėra progų mokiniui atsiminti, kuriai "nacijai" jis priklauso. Tautinių mažumų mokiniams nesuteikiama progų pademonstruoti ką nors sava. Antaiptol, savo tautinio priklausomumo pojūtis rūpestingai slopinamas, kad kitas jausmas išgalėtų mokinio savijautoj. Tai yra priklausomumo jausmas daugiatautei sovietinei valstybei. Vaikas (Nukelta į 3 psl.)

LILIJĄ ŠUKYTĘ. Pajacų operoje Neddos vaidmenyje, š.m. sausio 12, 15 ir 18 dienomis Metropolitan operoje New Yorke.

LILIJĄ ŠUKYTĘ -- TARPTAUTINĖ OPERŲ SOLISTĖ

Emilija Čekienė

Mes džiaugiamės ir didžiuojamės skaitydami spaudoje apie lietuvių pasisekimus moksle, dailėje, muzikoje, mene ir kitur. O dar labiau malonu išgirsti apie jų laimėjimus tarptautinėje plotmėje. Ne vienas pajutome tautinio išdidumo jausmą, prieš Kalėdas paskaitę New York Times milijoninio tiražo dienraštyje Metropolitan operos programoje tarp garsiausių dainininkų ir lietuvišką pavardę jau gerai newyorkečiams pažįstamos Lilijos Šukytės ir kai prie Lincoln Center Metropolitan operos rūmų didžiuliai skelbimai kvietė praeivi nedelsiant išsigyti bilietus į artimiausioj ateičioje numatomus spektaklius, iš kurių trijuose pirmoje vietoje didžiulėm raidėm buvo išrašyta -- Lilian Sukis -- Nedda.

Ji solistės karjerą pradėjo Metropolitan operoje New Yorke, iškilusi į pirmaujančius vaidmenis ir gavusi tarp tautinės operų dainininkės pripažinimą, pastoviam apsigyvenimui išvyko į Europą, kaip ir kitos tarptautinio masto solistės, nes iš Europos kontinento lengviau pasiekiama visi meno centrai, kur jos kviečiamos dainuoti. Lilija išsikūrė Muenchene Vokietijoje, bet dainuoja ir kitose Europos valstybių operose, nenutraukdama su-

tarties ir su Met opera New Yorke.

Šį sezoną Lilija čia dainavo trijuose spektakliuose Pajacų operoje Neddos vaidmenyje sausio 12, 15 ir 18 dienomis. Malonu pastebėti kad visuose tuose spektakliuose dalyvavo gana daug newyorkečių ir iš kaimyninių artimesnių valstybių lietuvių.

Ji savo partiją atliko tokiu natūraliu išjautimu ir dainavo taip, tarsi neegzistuoti jokio techniško atlikimo sunkumai. Jos balsas, gestas, mimika, žodis ir muzikinis garsas organiškai susieti su vaidmens sceniniu įkūnijimu. Jitobulai naudojosi operos solistės kūrybinės išraiškos priemonėmis. Čia ji žiūrovą sukrečia nelaiminga, kenčianti, čia vėl mylinti, nuoširdi, kukli ir pagaliau kerštinga, pykčiu deganti ir visa tai atrodo taip natūraliai, nepaprastai išlavinta meninė intuicija, aukšta vidinė kultūra. Lilijos Šukytės talentas taip sugeba įsijausti į kuriamą vaidmenį, kad žiūrovui atrodo, jog ji scenoje ne vaidina, o gyvena. Ne mažiau meninės kultūros rodė ir jos kūno plastika, judesių lankstumas, grakštumas turtum gerą mokyklą išėjusios balerinos.

Po paskutinio spektaklio rytojaus dieną sausio 19-tą Lilija išskrido atgal į Europą, kur jos lau-

kė sausio 26 d. Muenchene La Bohemos opera, po kelių dienų La Traviata ir Turandot operų spektakliai, kur ji dainuos primadonos vaidmenyse. Be to, Frankfurte taip pat La Bohema. Kovos mėnesį Londone Covent Garden operos rūmuose dainuos Strausso Capriccio grovienės vaidmenyje.

Po aukščiau minėtų pasirodymų ji pradės intensyviai ruoštis nepaprastai šventei, kurios istorija gana įdomi. Lilijai dainuojant Vakary Berlyne Traviatos operoje Violetos rolę, vienas korėjiškos kilmės pasaulinio garso kompozitorius Isang Yun taip aukštai įvertino jos dainavimo ir vaidybos talentą, kad kai ji kreipėsi pasaulinės olimpiados komitetas su prašymu parašyti specialią olimpiados atidarymui operą, tai jis sutiko parašyti operą vardu Sim Tjong (Angelas, nužengęs iš dangaus pasaulį padaryti geresnį su sąlyga, jeigu dainuos Lilija Šukytė. Komitetas mieliai sutiko ir pakvietė ją oficialiam olimpiados (Festspiele) atidarymui š.m. rugpiūčio 1 d., Muenchene.

Kompozitorius gyvena vakarų Berlyne ir ją yra girdėjęs tik vieną kartą ten gastroliaujant Berlyno operoje Violetos vaidmenyje Travia-

TAIKOS PLANAS SAVO KRAŠTO VIENYBEI ATSTATYTI VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Karas dėl Vietnamo toliau tęsiasi... Amerikoje! Tik tai atsiminus galima suprasti prezidento Nixono kreipimąsi į tautą pereito trečiojo dienos vakare. Dabar viešai paskelbtos Nixono taikos sąlygos komunistams jau buvo seniai žinomos, bet jie iki šiol jų nepriėmė, nestikėjo, si dar geresnių, nors ir dabartinės, bešališkai žiūrint, buvo labai ge-

ros. Jie tikėjosi ir tikisi geresnių, praktiškai -- visišką JAV kapituliacijos, ne dėl savo normalinio ir karinio pranašumo, bet dėl to, kad Amerikoje praeina bent koks noras kovoti. Jei Hanojus manytų, kad geroka JAV gyventojų dauguma pritaria Washingtono administracijos politikai, jis sutiktų su Nixono sąlygomis, kurios jam buvo pasiūlytos dar prieš pusę metų. Hanojus tačiau skaičiavo galįs laimėti. Ir dėl to negalima ant jo pykti -- kokią išvadą gali padaryti pasiskaitęs JAV spaudos išvėdžiojimus ir pasiklausęs jų politikų samprotavimus artėjančių rinkimų proga?

Nixono taikos sąlygos yra labai paprastos. Pasirašius susitarimą dėl paliaubų ir tarptautinės kontrolės joms, amerikiečiai atitrauktų savo kariuomenę, o abu Vietnamai paleistų belaisvius. Per šešis mėnesius Vietname būtų pravedi laisvi ir tarptautiniai prižiūrimi rinkimai, kuriuose galėtų dalyvauti ir komunistai. Mėnesį prieš rinkimus atsistatydintų dabartinis prezidentas Thieu ir jo viceprezidentas. Iš jų rinkimų išėjusi valdžia galės laisvai nuspręsti savo krašto tolimesnį likimą ir eventualų susijungimą su šiauriniu Vietnamu.

toj. Tai yra nepaprastai laimėjimas.

Besiruošdama festivalui, tuo pačiu laiku ji dar turės dainuoti Muenchene, Frankfurto ir Berlyno operose. O sekančiam sezone turi jau sutartis Vienos valstybinę operą Austrijoje, kur dainuos Paminą Mozarto "Die Zauberflote" operoje ir ateinančią rudens, spalio mėnesį naujasis Metropolitan operos direktorius Gentile angažavo Liliją vėl dainuoti New Yorke Paminą "Die Zauberflote" ir Euridice Orfeo. Maždaug tuo pačiu laiku Frankfurtas jau pakvietė Debussy operai "Peleas et Melisande".

Po kiekvieno spektaklio daug lietuvių aplankė (Nukelta į 2 psl.)

Turint galvoje tokių susitarimų patirtį Rytų ir Vidurio Europoje, lengva išpėti, kad toks susitarimas duoda labai gerų šansų Hanojui išigalėti pietiniame Vietname be jokių didesnių aukų. Jei taip, kodėl jie su tomis sąlygomis nesutiko, bet, kaip prezidento patarėjas Kissingeris, kuris su jais slaptai derėjosi, teigė, dar reikalavo nuversti dabartinį Saigono režimą, kurio išlaikymui iki šiol amerikiečiai paklojo 40.000 savo sūnų gyvybių ir bilijonus dolerių.

Atsakymas galimas tik vienas -- kaip anksčiau minėjome, jie tikėjosi dar didesnių nuolaidų -- kapituliacijos. Yra duomenų spėti, kad jie ruošiasi didesnei ofensyvai kaip tik tuo metu, kada prezidentas Nixonas viešės Pekine. Nesiskaitydami su žmonių gyvybėmis jie visados gali užimti trumpesniam ar kiek ilgesniam laikui vieną kitą didesnią Pietų Vietnamo miestą ar pravedi didesnio masto teroro veiksmus pačiame Saigone. Tokie žygiai iš esmės nepakeis karinės padėties, tačiau gali padidinti amerikiečių aukų skaičių ir padaryti didelio išpūdžio Amerioje. Lygiai kaip 1968 metų "Tet" ofensyva, kuri praktiškai pakirto jų karinį pajėgumą, tačiau turėjo nepaprastos propagandinės ir politinės reikšmės: Amerikoje nuo to laiko jie atrodo esą nenugalimi!

Beto, Hanojus turi pagrindo baidytis Nixono - Čiu Enlai susitarimo. Dėl tos paprastos priežasties, kad komunistinė Indokina gali tapti sovietų sąjungininkė Kinijos apsupime iš Pietų. Tai būtų labai natūrali sąjunga, kuriai Čiu Enlai norėtų užbėgti už akių, laikydamas Indokiniją suskaldyta, kam Pekinui reikalinga JAV talka. Tai paaiškina dabartinį Hanojaus skubėjimą, kurio užpakalyje lengva įžifurėti Kremliaus siluetą.

Akivaizdoje to lengva suprasti, kodėl Nixonas atidarė savo kortas. Reikalauti išduoti amerikiečių rankomis pietų vietnamiečius komunistams negali ir demokratų politikai. Jų vyraujantis kandidatas senatorius Muskis tai davė aiškiai suprasti. Nixono politikos kritika tęsis ir toliau, tačiau po prezidento taikos sąlygų paskelbimo ginčai dėl Vietnamo, reikia tikėtis, bus daugiau santūrus: JAV atrodys daugiau vieningesnės šiuo klausimu negu iki šiol. Jei taip atrodys ir Hanojui, taikos perspektyvos pagerėtų.

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

JAUNIMO METAI

Australijos lietuviškas jaunimas labai šiltai priėmė Pasaulio Lietuvių Bendruomenės paskelbtuosius 1972-sius metus -- Jaunimo Metus. Visuose miestuose jau yra baigiama išrinkti atstovai į II-ą P.L.J. Kongresą. Darbas eina pilnu tempu ir, atrodo, mūsų Australijos lietuviškasis jaunimas bus labai gerai reprezentuotas.

Sydnejaus Išvykos Komitetas, susitaręs su "Mūsų Pastogės" laikraščio leidėju -- Australijos Krašto Valdyba, išleido patį pirmąjį šių metų, šio bendruomenės laikraščio, numerį, kurį redagavo Išvykos komiteto pirmininkė Jūratė Reisgytė ir A. Laukaitis. Laikraštis prasideda Jaunimo metų šūkiu: "Jaunimo Darbas ir Širdis Lietuvių Tautos Ateitis" ir duoda pačio jaunimo parašytus straipsnius.

LILIJĄ ŠUKYTĖ...

(Atkelta iš 1 psl.)

Liliją jos kambaryje už scenos nuoširdžiai sveikindami ir negailėdami komplimentų savo ir kitų lietuvių vardu, negalėjusių laukti eilės tarp lankytojų ar pavėlavusių užsiregistruoti.

Muz. Vytautas Strolia buvo ką tik sugrįžęs iš atostogų su žmona, kurias praleido Vokietijoje ir per "Laisvės Žiburio" radiją savo kelionės įspūdžiuose pažymėjo, jog jiems tekopatirti, kad Lilija Šukytė Europoje yra aukštai vertinama operų solistė. Su ja pagamintas jau ir filmas. Reikia tik stebėtis jos talentu ir darbštumu, nes aukščiau minėtą Neddos rolę ji atliko be jokios repetitijos su savo partneriu tenoru, nei su orkestru, nes dėl Met operos biudžeto deficitu, va dovėb nenori mokėti aukštos viršvalandžių kainos, todėl šiuo metu solistams dažnai tenka išeiti į sceną ir tik pirmą kartą pamatyti savo partnerį ir vaidinti išimylėjusius ar vyrą su žmona, kaip šį kartą teko ir Lilijai.

-- Plauk arba skėsk, -- sakė Lilija į mūsų nusistebėjimą, -- taip, kaip ir visą mano gyvenimą būna. Eik į sceną arba neik.

Prisimenu, kaip vieną kartą jaunųjų į Met operą jėgų pristatymo koncerte direktorius Rudolf Bing pasakė, kad tarp kitų ir Lilija yra išaugusi Met operoje, kas retai atsitinka, nes čia ne mokyti, bet reprezentuoti kviečiamos meno pajėgos iš visopasaulio kraštų. Ir dabar, naujajam Met operos direktoriui Gentele pasiūlius su Lilija vėl sudaryti su tartį sekančiam sezonui, nors dar nebuvo jos matęs nei girdėjęs, atsakė, kad pažįstas iš muzikos kritikų, kurias Met vadovybė seka ir kituose kraštuose.

Sydnejaus Išvykos Komitetas yra numatęs su rengti Jūros Dieną Wel longo mažoje lietuvių kolonijoje, kartu su Sydnejaus Soc. Moterų Globos D-ja surengti tradicinį "Blynų balių", savaitgalio iškylą laivu, prisidėti prie Vasario 16-sios minėjimo ir, baigiant darbą surengti savo jaunimo balių, kuriam bus išrinkta ir Jaunimo Kongreso Sydnejaus lėšų vajuos karalaitė. Darbo tikrai daug, tačiau, su jaunatvišku užsidegimu ir pasiryžimu visos kliūtys tikrai bus nugalėtos ir pagrindinis tikslas -- Jaunimo Kongresas bus pilnai atsiiektas.

SYDNEJAUS ATSTOVAI

Sydnejaus lietuvių koloniją Jaunimo Kongrese atstovaus sekantieji mūsų atstovai, išrinkti visų Sydnejaus jaunimo organizacijų, Apylinkės Valdybos ir Išvykos Komiteto atstovų.

LIUADA APINYTĖ, humanitarinių mokslų studentė, aktyvi skautų ir studentų organizacijų dalyvė. Viena iš nuolatinė ir geriausių mūsų jaunųjų scenos deklamatorių, turinti puikų ir tai syklį lietuvių kalbos ištarimą. Bendradarbiauja skautų ir kitoje lietuviškoje spaudoje. Oficiali korespondentė "Mūsų Pastogėje" iš būsimojo J. Kongreso.

VIOLETA BITINAITĖ, šiais metais baigusi N.S.W. universitete humanitarinius mokslus. Aktyvi studentų sąjungos narė ir šiuo metu ypatingai daug dirba Sydnejaus Išvykos Komitete. Rašo ir kalbapaukiai lietuviškai.

UGNĖ KAZOKAITĖ, universiteto studentė, mūsų jaunoji menininkė skautė ir visapusiška sportininkė. Būdama plaukimo instruktorė, ji yra viena iš mūsų žiemos sporto čempionių, tačiau neatsilieka ir nuo kitų sporto šakų. Puikiai kalba lietuviškai ir yra labai aktyvi mūsų visame jaunimo lietuviškame gyvenime.

ELENA KIVERYTĖ, pirmųjų metų universiteto studentė, labai aktyvi skautų gyvenime, tautinių šokių grupėje ir neseniai pradėjo dainuoti "Dainos" chore. Gerai kalba lietuviškai.

KRISTIJONAS MATULIS, chemijos inžinierius, aktyvus Sydnejaus "Kovo" krepšinininkas ir žiemos sporto mėgėjas, per paskutinįjį lietuvių žiemos sporto šventę, nusilaužęs koją, tačiau, nors ir šlubuodamas dar, tikisi gerai atstovauti Sydnejaus.

JURATĖ REISGYTĖ, Išvykos Komiteto pirmininkė, studentė, labai aktyvi visame lietuviškame gyvenime. Vadovavo tautinių šokių grupei, jaunųjų scenos mėgėjų būreliui, bendradarbiau-

II PLJK išvykos komitetas Sydnejuje. Sėdi iš kairės: Vytenis Vasaris, pirm., Jūratė Reisgytė ir Kostas Bagdonavičius. Antroje eilėje: Antanas Laukaitis, Violeta Bitinaitė, Kristijonas Matulis, Birutė Aleknaitė, Ugnė Kazokaitė ir Linda Apinytė. Nuoraukoje trunka Gražinos Žigaitytės ir Kajaus Kazoko.

ja spaudoje ir yra vieništelė buvusi I-jo Jaunimo Kongreso dalyvė. Žino ją gerai Australijos lietuviai, kai nemažiau ir kitų kraštų lietuviai, ypatingai jaunimas.

VYTENIS VASARIS, advokatas, studentų valdybos Sydnejuje pirmininkas, aktyvus akademiniame gyvenime. Geras sportininkas, reprezentuojąs "Kovą" australų stalo teniso pirmenybėse, praeitos šventės Australijos lietuvių dvejetainio meistras.

Šie septyni Sydnejaus atstovai yra oficialūs mūsų reprezentantai, nors tikimasi, jog šis skaičius dar bus iš Sydnejaus padidintas.

Su jaunimo metais, Sydnejuje, jaunimas šiais metais sukruto šeimoms kurti. Tuo pat po naujų metų kovietė krepšininkė Laima Motiejūnaitė, Rentgeno ir kardiologijos aparatų operatorė, šeimą sukūrė su australu, lenktyninių arklių farmos savininku ir treneriu.

Vasario mėnesį Sydnejuje įvyks trys mūsų akademikų lietuviškos vestuvės, tai būtent: gerai žinomas mūsų šachmatų ir golfo meistras chirurgas dr. Irvis Venclovas, kuris be Sydnejaus universiteto, išlaikė specialius chirurginius egzaminus ir Oxfordo universitete, veda buvusią sydnėjįškę, dabar su tėvais sostinėje Canberroje gyvenančią, humanitarinius mokslus baigusią, Australijos lietuvių moterų stalo teniso dvejetainio čempionę Nijolę Švedaitę.

Sekančios vestuvės tuo pat bus tarp architekto Gedo Bižio ir pernai metais farmaciją baigusios Rūtos Kaminskaitės, kuri buvo labai rimtai galvojusi važiuoti į Jaunimo Kongresą, tačiau dabar gal ir vyrą kartu nusivės.

Paskutinėse vasario mėnesio vestuvėse medicinos dr. Alfredas Reningeris sukuria šeimą su mokytoja Danute Keddyte, kuri šiuo metu turi labai gerame rajone elegantiską moterų drabužių krautuvę. Dr. A. Reningeris aktyviai reiskėsi mūsų akademiniame gyvenime, yra didelis muzikos ir meno mėgėjas, kartu su koviečiais gerai žaidžiamas šachmatas.

Visiems laimingiesiems linkėtina gražios šeimyninės laimės, ne-

atitruksiant ir toliau mūsų lietuviškojo gyvenimo, su kuriuo jie išaugo čia ir kuriam jie taip gražiai priklausė.

Praeitų metų pabaigoje Melbourne mokytojų seminarijas baigė šios lietuviškos mokytojų kvalifikuotomis mokytojomis: A. Stasytė, R. Bokauskaitė, N. Opanavičiūtė ir Audra Junokaitė, kuri savo baigimą atšventė sužadėtuviomis su A. Kasiukaičiu.

Prieš Kalėdas visos Australijos savaitgalio mokyklos užbaigė savo mokslo metus. Viena iš gausiausių savaitgalio mokyklų yra Melbourne, kur mokėsi 103 mokiniai. Metų bėgyje šioje mokykloje mokytojų šie mokytojai: Pov. Baltutis -- vedėjas, Emilija Vaičiulytė, Audra Junokaitė, Elena Špokevičienė, Henrikas Antanaitis, Aldona Sadauskienė, Valentinas Čižauskas, Regina Čižauskaitė, Algis Liubinas, Adomas Stasytis, Janė Žitkevičienė. Tautinių šokių mokytoja Halina Statkuvienė, dainų -- Stasys Čižauskas, tikybos -- kun. Pr. Vaseris, kuris taip pat yra mokyklos globėjas. Mokykloje veikė šeši skyriai ir du jaunimo kursai. Šią mokyklą praeitais metais baigė septyni mokiniai. Mokyklos užbaigimo programoje dalyvavo patys mokiniai su melodeklamacijomis, paskirais pasirodymais ir mergaičių choru, pabaigoje tautinių šokių grupei pašokant tautinius šokius. Po pasirodymo sekė bendros vakšės.

Metų pabaigoje Adelaidės lietuvių Parapijos Taryba paskelbė savo praeitų metų kasos apy skaitą, iš kurios paaiškėjo, jog šiai parapijai ir šv. Kazimiero bažnyčiai buvo suaukota netoli 6.000 dolerių ir aukotojų tarpe yra net iš Amerikos ir Kanados, paaukavusių 234,50 dol. taip pat kaip iš Melbourne ir Sydnejaus. Ši Adelaidės lietuvių bažnyčia yra tikra mūsų lietuviškoji šventovė Australijoje. Daugumoje viskas čia yra lietuviška ir lietuvišku stiliumi padaryta, kas kelia ne tik mūsų, bet ir kitų pasigėrėjimą.

Prieš Kalėdas Tasmajos salos antrojo didžiausio miesto Laucės

ton choras turėjo savo metinį koncertą, kurio dirigentas yra lietuvis Jonas Krutulis. Aprašymuose su nuotrauka visur pažymima jo lietuviškumas.

Mums rašo

REIKIA ATIDŽIAU SKAITYTI

Sausio 5 d. Dirvoje tilpo Pastabų ir nuomonių skyriuje Deltos pasirašytas rašinys: NELINKSMA KALĖDINĖ NAUJIENA (ką pasakė Doyle Martin lietuviams Philadelphijoje).

Kaip Dirvos skaitytojais žino, Valstybės departamento pareigūnas, pakvies tas kalbėti LB svartynėse, brutaliai ir kietai atidengė kvietėjams perdėm pragmatiską Valstybės departamento pažūrą į Lietuvos laisvę problemą. Doyle Martin paneigė istorinį faktą, kad lietuvių tauta 1918 metais ir papildomai 1941 metais (per sukilimą) apsisprendusi tvarkytis ir gyventi savo suverenioje valstybėje, kurios geografinės sienos buvo įtvirtintos tautinėmis sutartimis, paneigdamas istorinį faktą, kad Lietuva buvo Tautų Sąjungos narys ir kad jos suverenumas sutriktas militarinės sovietinės aneksijos būdu. Ir kad iki šiol JAV yra Lietuvos atstovybė Vašingtone.

Viso to Doyle Martin apsimetė nežinas. Jis pasakė, kad Valstybės departamentas respektuojąs lietuvių tautos teisę į apsisprendimą. Pareigūnas net pabrėžė (pagal Draugo korespondento patiektą tekstą): JAV nepasiruošė visiškai Lietuvos nepriklausomybei.

To skandalingo pareiškimo akistatoje DELTA parašė savo asmeniską nuomonę apie faktą ir sekančias iš to išvadas. Nuomonių skyriuje buvo patalpintas DELTOS laiškas. Reikia apgailestauti, kad svarstinių dalyvių akivaizdoje pareiškė Doyle Martin'o tvirtinimai, kiek pasiekė spaudą reportažai, nesulaukė tinkamo atkirčio. Tad, savo laiško pradžioje, DELTA nustebo, kuriam tikslui svarstynės buvo surengtos, iškviestas lokys iš miško -- ar Valstybės departamentui atmaksuoti, ar nevykusių kvietimu apsunkinti mūsų padėti? Dėl suteikimo progos Valstybinio departamento pragmatistui nuginkluoti mūsų ryžtą savo skepticizmu, tenka laikyti, kad svarstinių organizatorių nebuvo dirbamo darbo suvokimo aukštumoje. Jie nepaneigė Martin'o tezių.

Staiga, "Laisvosios Lietuvos" bendradarbis (CKT) savo rašiniu (Nr. 2) apkalinto DELTĄ noru kurstyti ALT ir LB nesantaikos ugnį. Nieko negali būti atokiau nuo rašinio temos ir turinio! Patartina (CKT) skaityti rašinius iki galo, iki išvadų, ir nesitenkinti skubiu žvilgsniu į rašinio įvadą. Tada laimės nagrinėjamos problemos sprendimai.

GAMMA

ARGI TIKRAI TOKS "NENAUDELIS"?

Dirvoje sausio 7 d., rašydama apie lietuviškojo gyvenimo nuotaikas New Yorke, Emilija Čekienė sodina kone į kaltinamųjų suolą Lietuvos Atsiminimų radijo programos vedėją. Tiesa, pavardė ten neminima, bet yra pakankamai aišku, kad tas "nenaudėlis" yra Dr. Jokūbas Stukas. Kuogi tas išpuolis grindžiamas?

Nagi, kad kalėdinės programos metu jis perdavė Vilniaus Aušros Vartų choro įgiedotas giesmes su kun. Lydžio paaiškinimais. Atrodo, kad čia dėl

to tikrai niekas neturėtų užsiterštinti. Bet kur tauli Girdi, Lietuvoje įgrotų giesmių transliavimas mūsų klausytojų visai neįtikina, kad ten dabar esanti pilna religijos laisvės... Išėina, kad transliacijos tikslas buvo ką nors tom giesmėm trūkinti arba ką nors įtaigoti. Programos vedėjas esąs klaidingų žinių sklaidėjas ir "bažnyčios autoritetai bei kitų laisvinimo veiksmų vadovai turėtų jausti pareigą tokiame klaidingų žinių sklaidėjui įrodyti tiesą".

Kokių žinių ir kokią tiesą? Kas blogo, jeigu lietuvišką radijo programą vedėjas pasinaudoja lietuviška muzika iš rusų okupuotos Lietuvos, autorė taip ir nepasako. Juk gi daugybė lietuvių gauna arba perkasi Lietuvoje įgrotą muziką. Ar jie dėl to jau nebe "košer"? Toliau, p. Emilija Čekienė, atpasakojusi apie pastaruosius dvasininkų persekiojimus Lietuvoje, apeliuoja į Lietuvos Bendruomenę, kad ši "kaipo visų lietuvių motina atvestų savo paklydusius vaikus į tikrąjį kelią"... Kur gitas paklydimas?

Tiesiog liūdina, kad žmogus, kuris yra išdirbęs 30 metų lietuviško žodžio ir dainos radijo tarnyboje būtų užsitarnavęs tokios paktos. Populiarusis Stukas remia viską kas lietuvišką: knygas, muziką, spaudą; jis ir Dirvą remia -- tai pinigais, tai knygomis. Tai yra žmogus, kuris kiekvieną šeštadienį savo klausytojams priemonė, kad Lietuva yra rusų okupuota. Tai kur gi tas "paklydimas"? Lietuvos gen. konsulas A. Simutis New Yorke, prof. Stuko darbo pagerbtuvių metu pasakė, kad jei Lietuva būtų dabar nepriklausoma, tai jos vyriausybė seniai būtų jį apdovanojusi žymeniu už ilgąmetį Lietuvos vardo populiarinimą, tiek lietuvių, tiek amerikiečių tarpe. Jis gi turi ir kitą programą apie Lietuvą ir jos muziką duodamą kas pirmadienį per Seton Hall Universiteto radijo stotį.

Dr. J. Stuko visas gyvenimas yra susijęs su Lietuva ir jos vargais. Ir jis nuoširdžiai tai atlieka visokiomis progomis. Prie jo namo pastatytas lietuviško stiliaus dailus kryžius byloja, kad Lietuva dabar yra svetimo vergijoj ir tai anglų kalba prikažnoj lentelėje aiškiai parašyta. O svetimaudžių studentų pas jį atsilanko įvairiais reikalais daug ir turi progos tai pamatyti.

J. Vebraitis

OPPORTUNITY FOR PROFESSIONAL HELP
Eastern Arkansas Progressive Community 35 Miles from Memphis.
MEDICAL TECHNOLOGIST REGISTERED ASCP
Salary commensurate with experience & ability.
REGISTERED NURSES
For all services and all shifts. Excellent salary. Plus shift differential for evening & night duties.
ALSO
PHYSICIANS
GENERAL PRACTITIONERS
Liberal Personnel Policies.
Apply call or write to Administrator
FORREST MEMORIAL HOSPITAL
Box 667
Forrest City, Arkansas 72335
501-633-2020

(4-13)

TRUCK OWNERS
OWNER OPERATORS WANTED BY STEEL HAWLER TO HANDLE MULTI-AXLE LOADS FROM GARY-CHICAGO AREA TO MICHIGAN.
CALL 219-845-2041
MR. S. DUNNETT

(7-13)

JOURNEYMAN CUTTER
Must be experienced and familiar with all kinds of label cutting. Union shop, all fringe benefits. Call collect (616) 459-6221.

An Equal Opportunity Employer (4-10)

AUTOMATIC SCREW MACHINE
SET UP MAN.
Minimum 5 years experience on Acme Gridleys.
Fringe benefits, long program.
ARMEX CORP.
313-588-6093

(3-9)

WANTED AT ONCE
1ST CLASS SKILLED
COLD HEADER MACHINE SET UP
MEN AND OPERATORS.
Also
JOURNEYMAN MACHINE MAINTENANCE
Union Shop. Fringe Benefits.
APPLY IN PERSON
MACHINE RIVET
DIVISION OF PRO SYSTEMS INC.
2121 Hoover Rd., Warren, Mich.
(7-13)

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRAŠANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

Į TALKĄ JAUNIMUI

Nežinia, kas aną metų pirmasis iškėlė pasaulio lietuvių jaunimo kongreso idėją. Aišku, kad vienas pirmųjų šios idėjos puoselėtojų ir rėmėjų buvo garbusis Juozas Bačiūnas. Nebe reikalo tad, nūdien Jaunimo Kongresui rengti komitete svarstomas klausimas, kokia forma reikėtų velionį Juozą Bačiūną prisiminti ir pagerbti. Arčiau buvusieji ar jam dirbusieji, pirmojo jaunimo kongreso 1966 m. dalyviai, turėjo ir turi įvairių pastabų, pastebėtų klaidų ir klaidelių kongresą rengiant ar jo programą vykdančiam. Bet didelė dauguma, atrodo, pačią kongreso idėją užgria.

Tokių pažiūrų pasekmė šiemet rengiamas antrasis pasaulio lietuvių jaunimo kongresas. Iš patirties mokomės, to dėl stengiamasi klaidų nekartoti. Šiemetinio kongreso apimtis, organizacija, programa ir darbo laikas žymiai platesni, negu kad buvo pirmą kartą. Šioji pažanga sveikintina. Gražu ir tai, kad nemaža dalis ano kongreso dalyvių, tada dar buvusių gimnazijų klasėse, šiandien jau yra antrojo kongreso organizatorių vadovų gretose. Pasigėrėjimą turėtų išsaugoti jaunimo nutarimas, kad pilnateisius kongreso atstovus iki š.m. vasario 16 d. bendruomenės vadovybėsms prižiūrėti, išrenka pats jaunimas (16 iki 30 metų amžiaus). Toji platuma, tas visuotinio principas, patrauklus, nežiūrint kad pats rinkimų vykdymas gaunasi nelengvas ir galis sukelti painiavų.

Iš kitos pusės, nestinga mūsų visuomenėje apie jaunimo kongresą ir pesimistinių ar net grynai jam priešingų balsų. Pavyzdžiui, esą 160 tūkstančių dolerių skirti jaunimo kongreso reikalams, yra tų pinigų išmetimas į balą. Arba. Ką tas Romas Sakadolskis ir kiti vaikai galipadaryti lietuvių ir Lietuvos bylai. Tokie ir panašūs klausimai • nėra lengvai apsprendžiami, todėl tikslinga tokius klausimus plačiau paanalizuoti, išsiaiškinti ir visiems arčiau suprasti.

Iki antrojo lietuvių jaunimo kongreso dar turime penketą mėnesių. Jų bėgyje reikėtų ne tik visus klausimus aiškiau nušviesti, bet drauge pasiekti lietuviškąjį jaunimą visuose kraštuose, o bendrai visus lietuvius, nežiūrint jų amžiaus ir kitų skirtumų, reikia

daugiau apjungti ir išaiškinti kongreso svarstymus, uždavinius ir svarbą. To siekdama Dirva, tardama, šiandien esant be 5 minučių 12, įveda atskirą skyrį -- Jaunoji Karta. Ji redaguoti kviečiama Jorūnė Jonikaitė, Chicagoje. Jaunoji mūsų talkininkė - redaktorė jau ėmėsi darbo, sudarinėja artimiausių bendradarbių štabą, o taip pat jau telkia medžiagą tam skyriui apie jaunimo kongresą. Dirvos redakcija maloniai su Jorūne Jonikaite talkininkaus ir to paties laukia iš visų Dirvos bendradarbių, ypač iš jaunimo, besirūpinančio antrojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso ruošia ir jo sekmingumu. (d)

NUTAUTINIMO KELIU...

(Atkelta iš 1 psl.)

ruošiamas būti legaliu sovietinės valstybės piliečiu, atsidavusiu "leniniams įsakams" pionieriumi, būsimu komjaunuoliu aktyvistu.

Vaikų užsiėmimai savaime yra patrauklūs. Keleta branų įvairina bendrą indoktrinacinę monotoniją. Vieni, ypač mergaitės, studijuoja namų mokslus. Berniukams atsidarė galimybė susipažinti su raketų technika, su geografiniais mokslais. Arteke yra keli pavyzdiniai muziejai, kur vedamos pionierių ekskursijos. Dar reikiama sporto pratybų. Yra laivų išvykoms į jūrą.

Sovietinės buities požiūriu tai jų prabangi stovykla. Ir nenuostabu -- į tą stovyklą deda savo viltis pati partija. Per tą stovyklą vaikai įjunksta į tarybinio gyvenimo stilių, eliminuoja savo "nacionalinius igūdžius", pajunta milžiniškos sovietinės imperijos pulsą. Iš tų jaunųjų siūlyų kadru ruošiamas elementas, kuris šalyje "statys komunizmą".

Kaip ir kiekvienoj stovykloje, vaikai daug čia sužino, praturtina savo pasaulį naujais patyrimais, naujais išpūdžiais... Bet ta stovykla rūpestingai išplauna lietuviškumą iš lietuviukų dvasios ir paverčia juos būsimais sovietiniais aktyvistais, kuriems tautiškumas nereikia daugiau, kaip nereikia "etninė kilmė". (ar)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

DR. BR. NEMICKAS PASISAKO AKTUALIAIS KLAUSIMAIS

Dr. Bronius Nemickas, Lietuvių Tautinio Sąjūdžio pirmininkas, ilgametis Vliko valdybos narys, dabar pasitraukęs iš pareigų, atsako į klausimus Dirvos bendradarbei Emilijai Čekienei.

-- Esate vienas iš Vliko ilgamečių darbuotojų. Būtu įdomu išgirsti patirtus išpūdžius per eilę metų Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto veikloje?

-- Patyriau daug ir labai įvairių išpūdžių Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto veikloje, jį išijungęs dar vokiečių okupuotoje Lietuvoje beveik nuo pat jo įsisteigimo pirmųjų dienų. Pradžioje vadovavau Dokumentacijai Komisijai (jos nariai buvo neužmirštamai mano jaunystės draugas ir didžios ryžties vyrai amžinos atminties velionis Jonas Paplėnas ir vaikystės meto kaimynas Povilas Aliušas) o kiek vėliau, 1944 m. pradžioje vokiečiams išsifravus asmeninę Vliko sudėtį ir didžiąją narių dalį suėmus, tapau jo vicepirmininku vietoj areštuoto tautinės srovės atstovo Balio Gaidžiūno. Patirtis gana ilgai dalyvaujant Vliko darbe okupuotoje Lietuvoje, Vokietijoje po Hitlerio kietu režimu, o jai kapituliavus po sąjungininkų valdžia ir pagaliau JAV-se sukaupė mane tiek įvairiaspalvių išpūdžių, kad jų jokių būdu negali apimti laikraštiniuose pasikalbėjimuose. Todėl norėčiau tenkintis atsakinėjimu tik į apibrėžtus, kaip esame pratę vadinti, konkrečius klausimus.

-- Kuris laikotarpis Vliko veikloje buvo sekmingiausias?

-- Manau, geriausias laikas bet kokios veiklos sekmingumui siekėti yra jos vaisiai, padariniai. Vliko veiklos padariniai, kol Lietuva tebėra okupuota, dėl mums visiems suprantamų priežasčių yra nepačiuopiami, nes nėra kaip jų nei pasverti, nei išmatuoti, nors Lietuvos laisvės labai atliktųjų darbų sąrašas yra ilgas, todėl šioje padėtyje tegalėtų būti kalba tik apie to ar kito laikotarpio Vliko veiklos sąlygas vienu ar kitu požiūriu, bet jokių būdu ne apie jos rezultatus.

Tos sąlygos savaime suprantama, mainėsi įvairiais Vliko veiklos laikotarpiais nueidamos skirtingomis kryptimis. Vliko veiklą galima vertinti įvairiais požiūriais, kurių kiekvienas turi kitonišką sąvą eigą. Imkime du su Vliku susietu elementu -- jo autoritetą lietuvių visuomenėje ir jo vidinę dermę (santarvę) ir pamėginkime pasekti tik taisyklėmis požiūriais, kaip tie elementai įvairiais Vliko veiklos laikotarpiais kaitaliojosi. Pirmą, Lietuvoje vokiečių okupacijos metu ir Vokietijoje, ypač tremties pradžioje, Vlikas buvo neginčijamas autoritetas laisviesiems lietuviams. Šiandien lietuvių nuotaikos Vliko auto-

riteto požiūriu yra jau gerokai pasikeitusios. Čia kalbu tik apie laisvųjų lietuvių nuotaikas Vliko pripažinimo požiūriu.

Antra, okupuotoje Lietuvoje ir Vokietijoje po kietu Hitlerio režimu Vliko veikla buvo nukreipta tik į Lietuvos priešą. Visos politinės grupės jame tilpo, sutarė ir darniai dirbo. Viskas kitaip virto, kai Hitlerio režimas subyrėjo. Tada politinės grupės, pajutusios daugiau laisvės, tuoj atsikasė tarpusavio kovos kirvis ir jais be jokio reikalo ėmė švaistytis višai viena prieš kitą, pradėjo suvedinėti savo senas sąskaitas: diskvalifikuoti vieną kitą, stengtis ištrinti tautininkų režimo pėdsakus iš Lietuvos gyvenimo, eliminuoti Lietuvos Diplomatinių Tarnybų iš politinės veiklos ir kita.

Šiandieną šiuo Vliko veiklos požiūriu padėtis yra iš pagrindų pasikeitusi. Senos sąskaitos ir pretencijos, kaip sakoma, padėtos išaldytuvų, o tarpusavio kovos kirvis pakištas po skvernu. Taigi, Vlike dabar viešpatuoja santarvė ir jo veikla yra nukreipta į tikrąjį Lietuvos priešą. Šie pavyzdžiai ryškiai byloja, kaip tuodu Vliko veiklos elementu įvairiais laikotarpiais, o tokių elementų buvo ne du, bet daug: Vliko vykdomųjų organų intelektualinis pajėgumas, darbo materialiniai ištekliai, bendradarbiavimas su lietuvių ir nelietuvių organizacijomis, tarptautinis svoris, vidinės organizacijos pagrindai, vaidmens samprata ir k. Kiekvienas čia išvardintų ir dar visa eilė nepaminėtų elementų turėjo įvairiais Vliko veiklos laikotarpiais kitonišką savo veiklos eigą, kurios smulkesnis nagrinėjimas, manau, jau nebepateiktų į šio pasikalbėjimo rėmus.

-- Paskutiniu metu matome mūsų organizacijų rungtynes vadovauti bei derinti visą išeivijos lietuvių veiklą siekiant Lietuvai laisvės. Tas ypač jaučiama artėjant Lietuvos nepriklausomybės šventei bei lėšų telkimui tarp ALT ir LB-nės. Kuris jūsų nuomone, turėtų būti vadovaujantis politinis organas ir kodėl?

-- Prieš mėginant atsakyti į šį klausimą, visų pirma reikia išsiaiškinti vadovavimo sąvokos sampratą. Jei vadovavimu laikysime vadovaujamojo ir vadovo santykį, pagrįstą pirmojo pavaldumu antrajam, tai toks priklausomumo būdas šiuo metu nėra įmanomas, nes viena, vadų laikai jau, tur būt, negrįžtamai yra praėję, antra, laisvųjų lietuvių organizacijos jaučiasi sąvaldžios,

Dr. Bronius Nemickas

savarankiškos, viena kita nepavaldžios ir, trečia, nėra jokių priemonių joms primesti taip suprastą vadovavimą iš šalies, jei jos pačios to nenori. Tačiau yra kitas bendro darbo būdas

tai dermė (santarvė, kuri icalina organizacijas, siekiančias to paties tikslo -- Lietuvos valstybinės nepriklausomybės atstatymo -- sutarti vieningos veiklos priemonės, suderinti savo žygius ir pasiskirstyti vykdytinus darbus. Taigi, laisvųjų lietuvių veikla, tokios dermės tvarkoma, sutaupyta daug energijos, dabar visiškai be reikalo skiriamas asmenų bei organizacijų pirmavimo varžyboms ir eliminuotų tuščių bei žalingas tarpusavio grumtynės. Manau, kad kelyje į Lietuvos nepriklausomybę bendrosios laisvųjų lietuvių pastangos turėtų būti tvarkomos dermės, bet ne pavaldumu, mėginamo pagrįsti vadovavimo, kuris šiomis sąlygomis praktiškai negalimas.

Nemanau, kad šis klausimas būtų taikomas tiesiogiai Vlikui, nes jis bent šiuo metu neturi su nieku jokių organizacinio pirmavimo varžybų. Prisibijau, kad nebūčiau sukurstytas atsidurti vienos kurios besivaržančių organizacijų -- Amerikos Lietuvių Tarybos ar JAV Lietuvių (Nukelta į 6 psl.)

Šis bei tas

Artėja mūsų didžioji šventė -- Vasario 16-toji. Rūpestis, ką pateiksime savo visuomenei naujesnio, kuriom idėjom pagyvinsime saviškių suėjimus, kad laisvės laimėjimo dienos atminimas taptų ne tik išpūdines, bet dar ir suteiktų dvasinio maisto -- savo taurai dar stipriau pamilti, kad paskatintų dar uoliau siekti savo žemės ir brolių sesių išvadavimo iš maskoliškos vergystės. Mums labai rūpi sudominti ir svetimuosius mūsų kova už laisvę ir žmoniškumą, bet nemažesnės svarbos yra ir savųjų narių tautinis atgaivinimas, ypač jaunimo patraukimas.

• Sakome, 18-tųjų metų laisvę atnešė didžioji dalis sava spauda, lietuviškas žodis, idėjiškai prasminga knyga, senimo ir jaunimo nuoširdus troškimas siekti šviesos. Knygnešij epocha išugdė mūsų idealistinius laikraščius, subrandino tautinių rašytojų talentus ir taip -- neįtikėtinais staigiais atvedė paprastų artojų tautą į kultūrinį pakilimą ir valstybinio savarankumo sąmonę. Todėl šiandien, vėl kovojant prieš maskvinį pavergimą, derėtų kaip tik pasibrėžti tuos kultūros ginklus, kurie anuomet mums grindė kelią į laisvės aušrą... Knygnešystė. Spauda ir knyga.

• Dabar mums svetur -- itin jautru, kone tragiška, dėl savo jaunimo lietuvių. Mūsų organizacijos, laikraščiai, knygos jaun. kartai darosi sunkokai suprantami, svetimoki. Jie sunkiai gretinasi prie mūsų kultūrinio veikimo, neišsaviną mūsų idėjų nei nuotaukų. Ieškotinos priežastys. Pirmiausia, svetur gimusiam ir augusiam -- savaime darosi nelengva sava kalba išsireikšti, kalbėti, skaityti. Tad verta į juos prabilti tinkamu būdu, t.y. lengviau, prieinamiau. Ir Vasario šventės proga kaip tik atrinkti toki tinkami leidiniai, pabrėžtinai juos įteikiant savam jaunimui su prasminga dedikacija, su meilės žodžiu tėvynei Lietuvai. Tejeina tradicijon šitokia dovana.

• Iš naujai pasirodžiusių knygų, gal būt, tinkamiausia jaunimui yra -- Kazio Karpius istorinė apysaka ALPIS. Tai autorius, kurio raštai buvo išmėginti ir puikiai įvertinti lietuvių skaitytojų, svetimoje šalyje gyvenančių. Jo knygų, didesnių ir mažų, išėjo net keliadesimt ir -- visos buvo išpirtos. Ne tik darė gilias išpūdžio, pratinio saviškius prie knygų skaitymo, bet ir ugdė tautinį idealizmą, kurstė lietuvišką sąmonę. Ir tai nebuvo tik atsitiktinumas. K. Karpius raštai atitiko skaitytojų lietuvių svetimoje šaly. Viena, autorius žinojo, kad reikia kalbėti paprastai, tiesiai lietuviška kalba, nesusuktu stilium, neužtemdyta mintim. Antra, K. Karpius yra gabus gyvai ir patraukliai pasakoti -- tai didelė knygos teigiamybė. Turinys taip sklandžiai bėga, intriga taip įdomiai sumegzta, kad savaime žadina smalsumą ir sužavė, patraukia. O ir trečia: šio autoriaus raštai spindėte spindi tautiniu idėjinu turiniu. Jie kelia lietuviškos savigarbos jausmus, akstina norą pamilti saviškius ir su jais jungtis, savai tautai aukotis, jai gyventi ir ja džiaugtis.

• ALPIS -- viena iš tobuliausių K. Karpius apysakų. Lengvai su malonumu skaitoma, intriga labai patraukli, o ir turtingas istorinis turinys apie savos tėvynės praeitį. Vargu kuri kita mūsų dabartinė knyga galėtų būti tinkamesnė pateikti dovanoms savam jaunimui tautinės šventės proga. Praeitais metais dar visa eilė lietuviškų knygų išleista, net ir gero, istorinio turinio. Betgi -- vienos jų yra sunkokai paskaitomos svetur augusiam žmogui dėl nelengvo stiliaus ir kalbos, kitos perlėtu įvykių dėstymu yra nuobodokos jaunai vaizduotei, o trečios -- pernėdros ar ydingos, daugiau neigiamos vaizduojančio turinio. O jaunajai kartai teigiamai paveikti ir tautiniu atžvilgiu praturtinti -- yra būtinas idealistinis požiūris į žmogų ir ypač savąją tautą. Reikia manyti, kad ALPIS godžiai perskaitęs mūsų atžalyno narys pageidautų ir kitų Kazio Karpius apysakų. ALPIS įvestinas lituanistinėse mokyklose nagrinėti, skaityti. Ši knyga savo turiniu ir lengva forma primena ir žymųjį Pietario ALGINANTĄ -- o tai lig šiol dar neaplenktas mūsų klasinis sedevras, kuris tikrai sudomina ir patraukia prie knygos nevieną lietuvišką jaunuoį. Klysta, kas mano, kad jiems reikia būtina tik šios dienos buities, tik pažįstamos aplinkos aprašymų. Jaunimas kaip tik mėgsta egzotiką, dar nematytus ir nežinomus kraštus, tolimus laikus.

SPAUDOJE PASIŽVALGIUS

Meškeriotojai, masalas ir duburys

Draugo kultūriname priede Nr. 18 (3) š.m. sausio 22 d. Kertinėje parašė red. K. Braūnas rašo:

Meškeriojimui masalas ir duburys pasirinkta labai geri. Šitaip sakome, perskaitę Vilniuje leidžiamo mėnesinio žurnalo "Kultūros barai" 1971 m. gruodžio mėnesio numerį Juozo Keliuotio vardu paskelbtąjį raštą, adresuotą laisvajai lietuvių išeivijai. Rašte nieko naujo, kas nebūtų kartota iki nuobodumo šimtus kartų visoje tarybinėje periodikoje. O vis dėlto šių sykių prie tos nuobodžių košės reikia stabtelėti su pagyrimu. Su pagyrimu? Kam? Ogi okupaciniams meškeriotojams už puikų profesinį savo amato žinojimą.

Juk jeigu ant meškerės kabliuko būtų užmautas Sniečkus ar kitas kuris į jį panašus, kas gi čia ant jo ir kabintųsi. Kas kita jau Juozas Keliuotis, kurį išeivijoje gi daug kas dar atsimena, pakalba apie jo "viešnages" Sibire ir apamai apie jo taurią žmogišką laikyseną dabartyje. Pagaliau ir raštas skelbiamas ne "Tiesoje" ar "Komuniste", o išeivijoje labiausiai skaitomame ir čia neblogai vertinamame žurnale "Kultūros Barai". Geresnio pasirinkimo

masalui ir meškerės užmetimui negali ir būti.

-- Tai kodėl taip ilgai neužsikabinat? -- paklaus čia nekantrus meškeriotojas. -- Va, tik imkit ir paskaitykit: "Valsybės su skirtingomis visuomeninėmis santvarkomis bei skirtingomis vyraujančiomis ideologijomis stengiasi ir neretai gan vaisingai bendradarbiauja, pavyzdžiui, kultūros, mokslo, technikos bei kitose srityse, tuo tarpu žmonės, susieti gimtosios kalbos krašto istorijos ir kultūros, bet vienu ar kitu aplinkybių atskirti nuo tėvynės, -- neranda su ja bendros kalbos netgi kultūrinio bendravimo plotmėje".

Kaltinimas sunkus. Bet kur kaltininkas? Šią paraštę rašantis, sakysim, labiausiai domisi grožine literatūra, aplamai knyga ir kultūrinio pobūdžio periodika. Ir jis visiškai nesijaučia, kad nuo šios rūšies pasiekimų tėvynėje būtų atskirtas ar išjungtas iš kultūrinio bendravimo plotmės. Anaipat! Gyvendamas Chicagoje, jis visai laisvai ir be jokių pavojų gali nuvažiuoti į čia pat esantį Cicero, užėiti į Juozo Kreivėno laikomą tarybinių leidinių knygyną "Spauda", čia užsiprenumeruoti, kad ir tuos pačius "Kultūros Barus" ir šiaip nusipirkti visa, kas tik Vilniuje yra išleidžiama, pradedant Deguty-

tės ir kitų poezijos rinkiniais, Baltušio, Sluckio ir kitų prozos knygomis ir baigiant kad ir visais Lenino raštų tomiais. O ar gali Lietuvos gyvenantis nueiti į koki nors panašų kioską Vilniuje ar kitur ir laisvai užsiprenumeruoti išeivijoje leidžiamus "Aidus", "Metmenis" arba kad ir "Draugo" kultūrinį priedą bei nusipirkti Aisčio ar Niliūno poezijos rinkinius, Alės Rūtos romanus ar Landsbergio dramas? Jeigu ne, tai kas kaltas, jei vilnietis negirdi chiaciečio kalbos, -- išeivijos lietuvis ar okupacinį režimą tautai priimęs svetimas?

Bet čia Juozu Keliuotiu meškeriojantis, pro šią pūsdamas dūmą, vėl taria: "Mes nuoširdžiai vertiname užsienyje gyvenančių lietuvių pasiekimus meno, mokslo, kultūros srityje, su gera linkinčiu dėmesiu stebime, kaip jų apsilankymai Lietuvoje apvaisina jų kūrybą. Reikia daugiau tokių abipusių kontaktų -- dainininkų, teatrolių, muzikų apsilankymų, dailės parodų. Žinoma, su viena sąlyga: bet kurie kultūriniai ryšiai, kontaktai neturėtų būti nukreipti prieš Tarybų Lietuvą".

Sakoma: "Mes nuoširdžiai vertiname". Bet kas tie mes? Visuomenė ir žinovai ar tik okupacinio režimo favoritai? Nesiplėsdami čia į visas

kultūrinio gyvenimo sritis, ribojamės vėl tik literatūra. Jeigu tie mes yra visi Vilniuje ar Kaune gyvenantys lietuviai, tai kaip jie gali nuoširdžiai vertinti užsienyje gyvenančių lietuvių literatūros pasiekimus, jeigu jie negali su ta literatūra net susipažinti? Čia rašantis, pavyzdžiui, negali net savo seniems pažįstamiems Vilniuje nusiųsti savo paties jiems užrašytų knygų. Keliais atvejais paštu siųstų nė vienas jų nėra gavęs. Tai kur tas abipusis kontaktas, kurio meškeriotojas iš mūsų pageidauja, bet pats apie jį nė nesapnuoja.

Vargu išeivijoje ar būtų rastas lietuvis, kuris kuo nors pikta nusiųkreiptų prieš Lietuvą. Bet kasgi yra ta Tarybų Lietuva? Pasiimam čia didžiausius pasaulio atlasus ir suvereninių valstybių spalvų margumyne ieškome valstybės Tarybų Lietuva. Jos nėra. Yra tik milžiniškas raudonas plėmas, kurio pakrastyje, lyg kraujo klane, paskandinta ir nebeįžūrima Lietuva, kai tuo tarpu laisvan gyveniman pakilusios jaunos Afrikos ir Azijos valstybės, kaip spalvingų gėlių puokštės, iš karto krinta akin. Todėl ir dabartinė "Tarybų Lietuva" išeivijos lietuviui teikiama tik svetimos valstybės okupaciją, kuri daugiau septynių šimtų metų valstybingumo tradicijas turinčią tautą ištrynė iš politinio pasaulio žemėlapiu. Jeigu okupacijos pripažinimas ir jos garbinimas yra leidimo broliams pasikalbėti sąlyga, tai ši-

taip lietuviškąsias žuvis meškeriojantis, matyt, dar mažai jas pažįsta. Mums atrodo, kad žuvis patį meškeriotoją permato geriau, negu jis duburio gelmę.

k. brd.

Das pädagogische Lebenswerk der litauischen Dichterin Marija Pečkauskaitė

Konstantin Gulbinas

• Belgijoje išleista, flamų kalba, lietuvių poezijos antologija. Lietuvių poetų (klasikų ir gyvenančių Lietuvoje ar Vakaruose) eilėraščių vertė Belgijoje gyvenanti Zenta Tenison. Pradžioje įdėta Tenisonienės

paruošta trumpa Lietuvos istorijos bei jos kultūros apžvalga ir A. Vaičiūlaičio apybraiža apie lietuvių poeziją. Rinkiny paskelbti eilėraščiai šių lietuvių poetų: Maironio, Baltrušaičio, Kiršos, Giedriaus, Putino, Sruogos, Lemberto, Santvaro, Tysliavos, Aisčio, Neries, Miškinio, Vaičiūlaičio, Brazdžionio, Rutkūno, Jasmanto, Tulauskaitės, Grišaitės, Radausko, Audronės, Andrieka, Kėkšto, Augino, Bradūno, Jūragio Kazoko, Mačernio, Nagioo, Nykos-Nyliūno, Slaito, Švabaitės, Meko, Baranausko, Prižginaitės, Sutemos, Občarskio, Sadūnaitės, Mackaus, Bogutaitės, Paškevičiūtės ir Saulaitytės.

UŽPRENUMERUOKITE
DIRVĄ
PAPIGINTA
KAINA
STUDENTUI AR
SAVO BICIULIUI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAZEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYNS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETIKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ISTIKINSITE.

KARALIŪNUI REIKIA
KRAUJO

VYT. ALANTAS

Novelė

(6)

O ir kaip vyras Styvas man patrauklesnis, -- ji prisiminė, kad šokdama su Styvu jo tvirtai apglėbta ji jautėsi kur kas saugiau ir intymiau, kaip kad šokdama su Vyteniu, kuris kartais išgėręs stikliuką sukdavo ją kaip papaikęs.

Jai dingtelėjo į galvą nieko nebelaukiant paskambinti Styvui, bet ji prisiminė tėvų dovaną ir iš drabužių spindos nusikabino įplastikini maišą įkištą tautinį kostiumą. Prisidėjusi prie krūtinės ji atsislojo prieš veidrodį ir negalėjo atsigerėti rasto bei spalvų kompozicijų darnumo ir skoningumo. Tautinį apdarą Laima mėgo ir jautė jo rašto bei spalvų deriniuose slypinčią kažkokią mistinę prasmę. Per vardines tėvai jai visada dovanodavo lietuvišką dovaną: gintarinę apyrankę, lietuvišką paveikslą, knygą... Jos kambaryje kabojo tėvų dovanota Čiurlionio paveikslas reprodukcija. Šiomet tėvai priminė, kad jie nutarę kitamet vardiniu proga nupirkti jai bilietą Lietuvon. Ji žinojo, kad jie nesigailės išleisti paskutinį centą, kad tik ji pamatytų Lietuvą, ypačiai Vinių.

Laima vėl pakabino tautinį kostiumą į spintą ir prėjo prie pavairo lango. Palangėje augo didelis, skarotas, tėvo puoselėjamas rožių krūmas. Švietė

pablyškusi, tarsi gintarinė mėnesiena. Dideli rožių žiedai skleidė švelnų, bet kiauurai perimantį kvapą. Ji giliai įkvėpė kvapnų orą ir aistringas maudulys vėl nuvilnijo jai per kūną. Ji ryžtingai grįžo prie naktinio staliuko ir ėmė sukti Styvo telefono numerį, bet tuo metu kažkas pasibeldė į duris.

-- Dar nemiegi? -- įkišo motina galvą pravėrusi duris. -- Pamačiau pro plyšį šviesą ir nutariau užėiti.

-- Prašau, prašau, mama, aš dar nemiegu. -- Tu, rodos, norėjai kažkam skambinti? -- Norėjau paskambinti Patricijai, kaip ji jaučiasi po balius, -- ji pamelavo pati nesusivokdama kodėl. -- Sėsk, mama, ant lovos. -- Ji pati išsitiesė atsiremdama į galvūgalį.

-- Pavargai? -- Man dar daug metų priešakyje kol imsiu pavargti, -- Laima šyptelėjo.

-- Styvas atsisveikindamas kalbėjo su manimi. -- Tur būt, pasakė, kad daugiau nebesilankysiu šiuose namuose? -- Ne jis sakė, kad tu turėtum studijuoti toliau ir padarytum magistrą.

-- Mielas Styvas! -- murmtelėjo Laima truputį susijaudinusi. -- Ką tu jam pasakei? -- Gal, sakau, ir būtų gerai, bet ji turės toliau mokytis savo lėšomis: mes vargu ar begalėsime jai padėti.

-- O ką Styvas? -- Lėšos jokia problema, jis atsakė. Ištekėjusi už manęs, ji galėtų toliau studijuoti.

-- O ką tau siūlė Vytenis? -- nusišypsojo Laima. -- Nieko, man rodos, kol kas jis daug ir negali siūlyti. Tik tiek, kad jis lietuvis.

-- Klausyk, mama, pasakyk man atvirai, ką tamsta darytum būdama mano vietoje?

-- Būdama tavo vietoje turėčiau turėti ir tavo išsimokslinimą, bet jei taip jausčiau, kaip jaučiu dabar, nesvyruodama tekėčiau už lietuvių. Ir tėvas taip galvoja.

-- Žinau, mama.

-- Tu gimusi ir mokslus išėjusi svetur ir, aišku, galvoji ir jauti kitaip, kaip mes su tėvu. Mes jau praeitis, o tu ateitis! Mes girdime, ką mums kalba praeitis, o tu, tur būt, nebegirdi. Kadaise mes svajojome apie savo tautos ateitį, apie kokią ateitį tu svajoji, aš nežinau. Aš nebegaliu tavęs mokyti, gal tik patarti ir prašyti. Styvas gal ir geras žmogus ir turtingas, bet visvien ne savas. Matai, Laima, niekas amžinai negyvena, bet visi trokšta kažkaip įsimžinti. Dabar tu to nesuprasi, bet suprasi, kai pasieksi mano amžiaus. Mes su tėvu ir visi mūsų amžininkai nenorime ir bijome, kad su mumis nesibaigtų viskas, kas mums buvo taip brangu, ko mes siekėme per visą gyvenimą ir kuo didžiauome. Kartais man kniečia tau kartoti ir kartoti, jog man bus sunku gulėti po velėna, jei viršum kapo matysiu tik tamsią naktį, o taip bus jei tu išteksi už kitataučio; ir, man rodos, aš būsiu laiminga, jei matysiu ant savo kapo siūbuojantį lietuvišką bijūnų krūmą... Labanakt, brangute, miegok ramiai, -- motina staiga nutraukė savo kalbą ir, pabučiavusi dukteriai į kaktą, išėjo.

-- Labanakt, mama! -- ji matė motinos akis sudrėkusias nuo ašarų. Noras skambinti Styvui jai kažkodėl praėjo. -- Paskambinsiu ryt, -- ji murmtelėjo ir užgesino šviesą.

(Bus daugiau)

pogrindis

REDAGUOJA POGRINDŽIO ŠTABAS

Kaip Kremlius koziruoja kvislinginiais koziriais

Kadaise Kremlius krovė Kraštui klaidius korius, kriminalinius kruglodurovus, kruvinų kazokų kuopas. Karaliavo kremlinės klikos Krašte, kankino kaimiečius, krimso Krašto kapitalus. Korikai korė Krašto kovotojus; kruglodurovai kontribucijas kombinavo, klėtis kraustė, kraičius krovėsi.

Kadaise... Kitados...

Kaip kadaise, Kremlius kiša Kraštan komunistinius kvislingus, kompartietiškus kruglodurovus. Klesti krašte komunistinių kumetynų kurimas. Kalakutuoja kompartiniai klounai, kalte kala komunistinį katekizmą...

Kitatautės kolonijos kapitalistiniuose kraštuose kvaršina komunistinį Kremlį. Kruglodurovai, kontrabandiškai, kas kart karščiau kaišioja kolonijoms komunistinį kraiką, kad kryptų kolonijos komunizmo kryptimi.

Kai kur kolonijose kryptelėję - kvaištelėję klounai klausosi kvislinginių kakarynių. Kremlius kiša kruglodurovus; kruglodurovai kiša kubilius; kubiliai kiša kazakevičius. Kruta - klesti kytriaiščių komunistinių kabinetų kombinacijos. Kapitalistinių kraštų kitatautiškose kolonijose kuriami komkadrai, kurie kiš kapitalizmą kaban.

Kazakevičius kviečia katriai kęsti komunistinio kumetyno kurimą, kaip kokią kaimenę kursto kvailėti kooperavimo kolunadoje, kumečiauti kubiliniame kumetyne, kartoti kubiliškai - kvislinginius kranksėjimus. Kviečia karštakošius kapsukinėn kolegijon. Kartu, kryptingai keikia kitaip kalbančius, kuria kvislinginių karių kuopas.

Kruglodurovų kūmo Kubiliaus komandiruotas, Kazakevičius kriokdamas kerta kremlinėmis kortomis, kur koziriuose Kosygino kontūrai. Kas kart, kada kas kalba, kad Krašte kyla kartuvės, Kazakevičius klegena kremlines kavatinas. Komunistinės kleptomanijos konvulsijose kiša kumštį kapitalistinėn kišenėn: kooptuoja kopūstgalvius kukuoti kubiliniame koncerte.

Kokį kraiką kraunasi Kazakevičius?

Kremliniu krapilu kriktys kruglodurovai Kazakevičių kilmingų kremliavardžiu: KAZAKOV, Kap-suko kunigaikštis.

Kilniaženklyje klaksos komunistinio kariautojo kovos koncepcija: Kvislingaudamas, kalk kapeiką, kol karšta.

GRASUS

"LITERATAS"

"Gimtajam krašte" (Nr. 51) "kultūrinių ryšių su užsienio lietuviams" politrukas Vytautas Kazakevičius dergia išeiviją

Sėdi žmonės Marquette Parke,
Geria alų su puta -
Kazakevičius patvarkė:
Bus dabar veikla karšta!

Literatas ant parketų
Nebešoks dailiu batu -
Bus dabar veikla sovietų,
Jau be pirštinių baltų.

Ir keiksmų sudėjęs našta -
Susikrovė jų krūva -
Jis per savo "Gimtą Kraštą"
Puolė Atą, kaip šuva.

Puolė Atą, puolė Vliką,
Dergė laikraščius kartu -
Ir pristatė bolševiką
Neklaidingu ir šventu.

Literatas tas vyrukas, Mes galvojome
kvailai. Tas vyrukas -- POLITRUKAS!
Duok jam peilį -- bus Rainiai!

Konkursas

Pagario miestelio gyventojai skelbia mėniškai išdrožintų balanų konkursą. Tomis balanomis papuošę elektros stulpus, sulauksime turistų -- senos gadinės mėgėjų.

Valstiečių Laikraštis Nr. 154

PRIEJO KADZIULIS IR TARĖ

Gyrėsi indas:

-- Išvarėme pakistanus, dabar Bangladeš mūsų!

Čia priejo Kadziulis ir tarė:

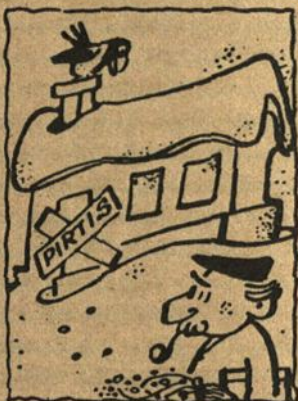
-- Bangladeš jūsu, bet jūs rusų.

Kalbėjo, iš ok. Lietuvos sugrižęs andriulinio sukirpimo turistai:

-- Kolūkis, tai kaip rojus: nei vaidų, nei barnių, nei namų su dūmais.

Čia priejo Kadziulis ir tarė:

-- Esu matęs kolūkiuose namus be dūmų. Tai kolūkinės pirtelės.

Yra namų be dūmų.

Porina V. Andriulis gruodžio 8 d. Vilnyje:

-- Mano žmona Julija, viešėdama Lietuvoje, susitiko žmonių, buvusių išvežtų Sibiran. Jie taipgi remia tarybinę santvarką.

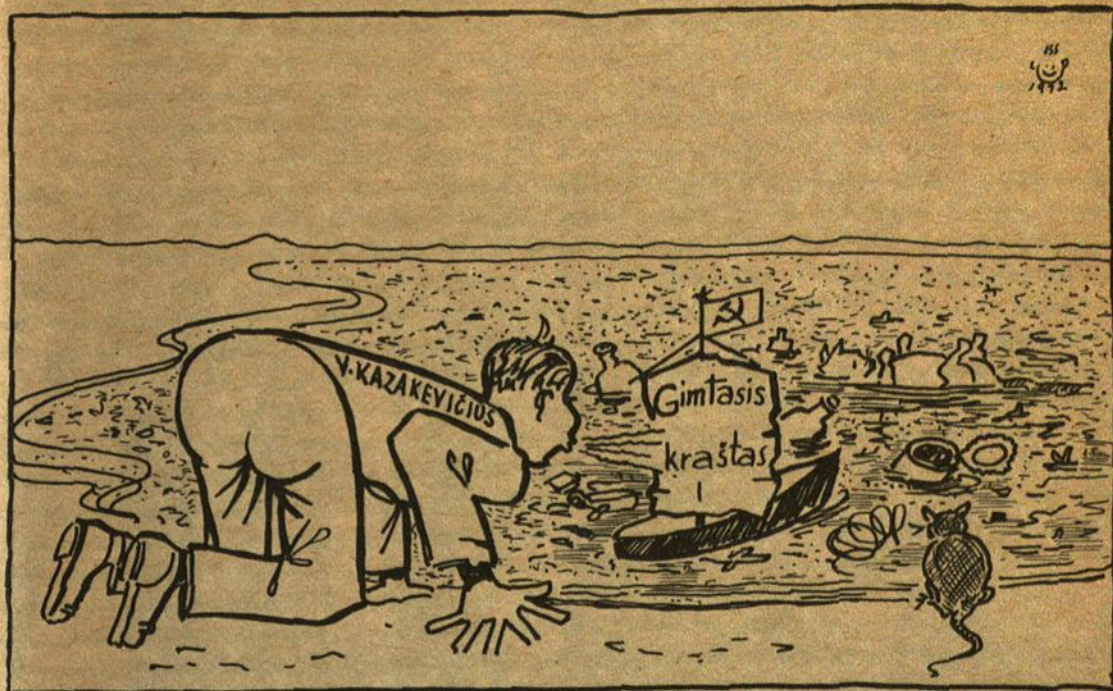
-- Ar ta Julija neme-luoja, kaip pasamdyta? -- nustebo žmogus.

Čia priejo Kadziulis ir tarė:

-- Abu Andriuliai pasamdyti meluoti.

ORO BIULETENIS

"Lietuva yrapereina-moje zonoje tarp šiltesnio oro virš Vakarų Europos ir šalto oro virš Tarybų Sąjungos", reikšmingai pranešė A. Skėrienė, Vilniaus orų biuro meteorologinių prognozių skyriaus viršininkė. Šalto oro srovių, tebedengiančių Lietuvos padangę neatšildė karšti Podgornio raginimai patempti produkciją, skirti lietuviams prie Naujųjų Metų linkėjimų. Nenustatyta, ar Lietuvos orams turės reikšmės aktyvūs anticiklonai, pakilę politinės tremties erdvėje, bendruomeniškos meilės mieste, Philadelphiaje. Šie minitornadai palengva nugula emigracinės spaudos lysvėse. Doyle Martin mini-griaustinis išprovokavo ataidėjimus. Efektingi pigaus šampano geizeriai tryško naujamietiniuose pokyliuose. Zenkevičiaus pagerbimo puotoje prasiveržė svečio atgabenti šaltiniai (be maito, diplomatinio būdu). Cheminėsių šaltinių analizė nustatė jų sudėtį: 15% alkoholio, 85% prosovietinės chaltūros. Šiaip, visuotinis čiaudulių ir bronchitų siautėjimas.

Ir tarė "Gimtojo Krašto" (Nr. 51) politrukas Vytautas Kazakevičius: "Išėivijos kultūrinio bendradarbiavimo su Tarybų Lietuva laivas jau išplaukė į plačiuosius vandenis".

SPAUDOS VERPETUOSE

Teatro festivalio publika

Jie neturėjo apetito aust-rėms, artiškams ar var-lėms, bet geidė smaguriautis bulviniais kukuliais ir dešromis su kopūstais.

St. Meringis
Draugas Nr. 290

Apeliacija į atlaidumą

Neverta per daug sielotis, jei tokių parodų metu laktovai šnekučiuojasi forte, jei pilietis laiko sugniaužęs alaus skardinę, jei keistai nusiteikęs individas nuogais pirštais čiupinėja abstrakčią figurą.

Pr. V.
Draugas Nr. 290

Pakeliui į komunizmą

Kolūkio "Kelias į komunizmą" traktorininkas taip skubėjo, kad girtas įvarto ir rava, sudaužė traktorių ir užsimušė.

Valstiečių Laikraštis

Generacijų darna

Grojančiam smagiam orkes-

Pagal sovietinę madą dirbančiojo kišenės nėra kiauros... Šluotos piešinys

-- Ar turėjai auto katastrofą?

-- Dalyvavau LB ir ALT susitikimo debatuo-se.

Naujas ginklas kovoje dėl laisvės

Extra

Cicero draugystės Lietuvių Kareivių (atstovas) K. Deveikis atnešė ALT (pirmininkui) dr. K. Bobeliui draugystės kardą kovoti už Lietuvos laisvę, o 14,000 dolerių kapitalą draugystės nariai pasiryžę tarp savęs pasidalinti.

V. Ramojus
Tėv. Žiburiai Nr. 50

Kolūkio pirmininkas tarp kolūkio arklių...

-- Kas ellėje paskutinis?

J. DOCIAUS pieš.

(Valstiečių Laikraštis Nr. 154)

trui susimaišė visos generacijos kartu į vieną masę.

A. Cepas,
Teviškės Žiburiai, Nr. 47

Atrodo, tai prieš šaulius?

Šauliai čia nesišvaistė su uniformomis, nedemonstravo savo kariškų manierų.

A. Nakas,
Naujienos, Nr. 278

Ir vėl, apie komunizmo statybą

Pirmininkas siunčia Pet-rą pašaukti Jono, o tas negrįžta, buteliuką su anais geria. Siunčia Juozą, ir tas prisėda...

A. Marcinkevičius,
Literatūra ir Menas, Nr. 45

Gera kalbėtoja

Kalbėtoja buvo kultūrin-ga ir nekaringa -- nekvietė į kovą su komunistais ir kitais nelabaisiais.

Edv. Sulaitis,
Argentinios Liet. Balsas,
Nr. 1401

Sveikinimai su špygomis

Ilgainiui tie vokai didėjo, tos kortos auksais ir sidabrais sužaižaravo, o tokia kortą iš voko išlupęs, jau berasdavai... špygą.

A. Nakas,
Naujienos, Nr. 269

Rūtų naudingumas

Teko būti liudininku, kad mergaitės ir vedusios moteriškes, iš čia pat esančio darželio priskynusios rūtų, valgė jas su nesūdytu sviestu ir juokdamosios šnekėjo apie būsimą "nekalną" susitikimą ir bendravimą su vyriškiais.

Jurgis Jašinskas
Naujienos Nr. 298

Po visą srietą su savo bonkomis

Po skaniai pagamintų pietų, prie kurių matėsi ir lietuviškų gėrimų (V. Zenkevičiaus dovana), buvo ir programa.

Laisvė Nr. 96
H. Feiferienė

Sugriuvusi tvirtovė

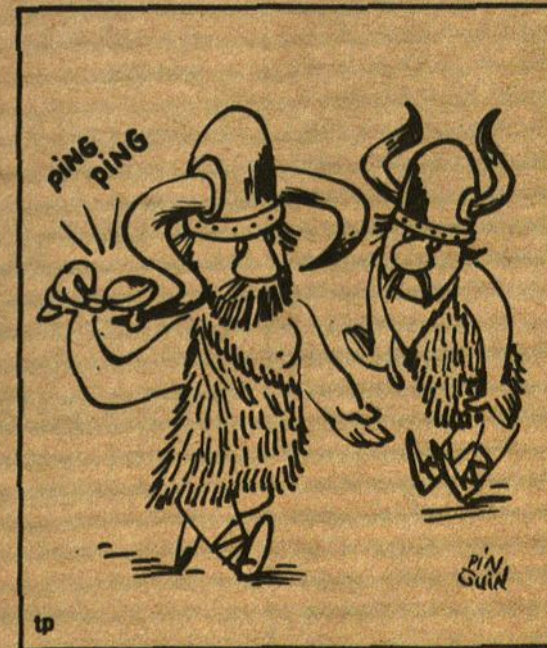
"Lietuvių Dienos" nutraukė tarybinės kūrybos "boikotą" ir paskyrė puslapį Tarybų Lietuvos autoriams.

V. Kazakevičius
Gimtasis Kraštas Nr. 51

Be pletkų nė iš vietos

Muzika iškilinga, didi. Tuo tarpu tekste pletkai, intrigos.

V. Ramojus
Tėv. Žiburiai Nr. 51

Be žodžių...

Praeitą šeštadienį, sausio 22, Clevelande buvo suruoštas Čiurlionio ansamblio pagerbimo koncertas-balius, sutraukęs nemažai publikos. Pagerbimą rengė specialiai sudarytas komitetas iš LB Clevelando apylinkės ir Ohio LB apygardos valdybų atstovų. Koncerte programą išpildė patys Čiurlioniečiai. Nuotraukoje Čiurlioniečiai su svečiais, jų tarpe ir Clevelando meras Ralph J. Perk, kuris nežiūrint svarbių įsipareigojimų kitur, rado valandėlę laiko atsilankyti ir pasveikinti Čiurlioniečius.

J. Garlos nuotrauka

Čiurlionio ansamblio pagerbimas

Didžiulis ansamblio žygis baigtas. Koncer-

Dr. Br. Nemickas...

(Atkelta iš 3 psl.)

Bendruomenės pusėje. Mano samprotavimai, liečią laisvųjų lietuvių Lietuvos laisvinimo pas-tangų derinimą, čia pa-reikšti bendrai, manau, tinka ir besiveržančių org-jų kivičui išskirti-nai. Jei šioje byloje ma-nė kas klausytų patarimo, negalint man atsistoti nei vienos šalies pusė-je, jis būtų labai papras-tas:

1. Amerikos Lietuvių Taryba turėtų įsisamo-ninti, kad Amerikos lie-tuvių organizacinis su-siskaldymas per tris-dešimt metų yra iš pa-grindų pasikeitęs;

2. JAV Lietuvių Bend-ruomenė reiktų nuošir-džiai suprasti, kad ALT praeities darbai pastatė tvirtus tiltus į lietuvių visuomenę ir Amerikos valdžios įstaigas, todėl užuot juos ardžius, rei-kia jais sutartinai nau-dotis.

Amerikos Lietuvių Ta-rybai ir JAV Lietuvių Bendruomenei atidėjus į šalių organizacinio pir-mavimo varžybas ir at-sistojus ant dabartinės tikrovės pagrindų, ne-sunku būtų rasti bend-ro darbo modus viven-di, atremtą į nuoširdžių santarvę.

-- Kokios priežastys vertė pasitraukti iš Vli-ko valdybos?

-- Sudarant dabartinę Vyriausio Lietuvos Iš-laisvinimo Komiteto Val-dybą (1969 m. gruodžio mėn.) buvau griežtai nu-sistatęs joni nebeįeiti. Tik Vliko pirmininko dr. K. Valiūno prašomas ir Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirminin-ko T. Blinstrubo spiria-mas, nusileidau ir suti-kau įeiti vieneriems me-tams. Taigi pasitrauki-mas iš Vliko valdybos yra mūsų trijų susitari-mo logiška išvada, kurią padariau gerokai pasi-vėlinęs ir tiesioginio mano darbo pasunkėjusios naštos spaudžia-mas. Tačiau mano ry-šiai su Vyriausiu Lie-tuvos Išlaisvinimo Ko-mitetu visiškai nenutrū-ko, nes, kaip žinia, Lie-tuvių Tautinio Sąjūdžio centro valdyba paskyrė mane savo atstovu į Vli-ko Tarybą.

tai Pietų Amerikoje pra-eitą vasarą laimingai at-likti. Pasekmėms ap-vainikuoti sudarytas ko-mitetas: pirmininkas -- LB Ohio Apygardos pir-mininkas K. Žiedonis ir nariai: P. A. išvykos ko-miteto pirmininkas F. Eidimtas, Vl. Čyvas, O. Jokūbaitienė, St. Lazdi-nis, P. Bielinis ir A. Jo-naitis.

Pagerbimas įvyko sau-saio 22 d. šv. Jurgio pa-rapijos svetainėje. Prieš pradėdant meni-nę programą kalbėjo K. Žiedonis, maloniai pa-sveikinęs talentingą va-dovą A. Mikulskį, an-samblių ir svečius, F. Eidimtas, besveikindamas, paminėjo stambias aukas bei išlaidas ir PLB pirmininkas St. Bazdukas, kiek plačiau išdėstęs kai kuriuos bū-dingus ansamblio bei ki-tų artimų meno sričių istorinius faktus, belin-kėdamas sėkmingos ateit-ties. Pranešėjas -- J. Daugėla.

Iškilingai sugiedo-jus "Lietuva brangi", prasidėjo koncertas, ku-rį atliko komp. A. Mi-kulskio diriguojamas an-samblis ir solistė Ir. Grigaliūnaitė. Pianu ly-dėjo R. Babickas. Dai-nuota: Taurė -- choras iš Cavaleria Rusticana operos -- P. Mascagni,

Rožių žydėjimas -- mo-terų choras iš tos pa-čios operos, Rytmečio daina -- choras iš Faus-to operos -- Ch. Gounod, Barkarolė -- iš Hoffma-no pasakų operos -- J. Offenbach, Čigonų cho-ras iš Traviatos operos -- G. Verdi, Pabučiavi-mas -- L. Arditti ir (is-panų kalba) Alma Ha-nera -- Saucio (vertimą pranešė P. Mašiotienė).

Džiugino visus labai išpuodingos operų ištrau-kos kurios sudarė dides-nę programos dalį. Tai retai tetenkanti ansamblio dovana klausyto-jams. Šį kartą viskas nu-gludinta uoliai ir sąži-ningai. Balsų darna pajė-gumo bei spartos atžvil-giu pavyzdinga. Išlygin-ta visai tiksliai. Atspal-vių pasiekta tikrai gra-žių -- švelnumo, galin-gumo, stiprėjimo ar silp-nėjimo skubimo ar lė-tinimo. Net sudėtingos pereigos skambėjo sklandžiai. Atrodo, kad ir techniškai sunkūs kū-riniai ansambliui nėra sunkūs. Įmanomas tobu-lumas tikrai vertingas. Tiksliai žodžių aiškumas retkarčiais truputį ne-pakankamas.

Švelnutis Ir. Grigaliū-naitės sopranas, gražiai papuošė kai kuriuos kū-rinius. Balsas plačiai la-bai lengvai. Tembras

KĄ MATĖ ANGLAS LIETUVOJE

Anglas Mark Potter, lankęsis okup. Lietuvoje, neseniai paskelbė sa-vo išpuodžius Londone lei-džiamame FCI (Laisvo-sio vid. Europos žinių agentūros) biuleteny. Au-torius savo straipsny at-kreipė dėmesį į Lietu-vos katalikų kovą. Jis pirmoje eilėje pažymė-jo, kad Lietuva, vienin-telis katalikų kraštas -- respublika 'Sovietų Ru-sijos sudėty, atrodo, ne-galėjo turėti naudos iš ryšių, kuriuos per pas-taruosius metus Vatikanas yra aiškiai plėtęs su komunistiniais Rytų Eu-ropos režimais. Nuro-dęs, kad valstybės ir Bažnyčios santykiai pa-gerėję Lenkijoje, Veng-rijoje ir Čekoslovakij-oje, Potter toliau apra-šo Bažnyčios padėtį Lie-tuvoje.

Autorius palygina Vil-nių, Lietuvos sostinę su Lenkijos miestais. Esą, Vilnius lenkų miestus te-primena tik savo puikio-mis barokinėmis bažny-čiomis. Toliau, jei Len-kijoje bažnyčios, paly-ginti, nelabai varžomos, jei jos visos atdaros, tai Vilniuje dauguma bažny-čių uždaryta, kai kurios paverstos muziejais ar net sandėliais. Buvusio-ji katedra paversta Pa-veikslų galerija, kita gi bažnyčia (šv. Kazimie-ro -- Red.) virto ateis-tiniu muziejum. Potter teigia, kad, atrodo, baž-nyčias Vilniuje daugiau lanko vyresnio amžiaus žmonės. Vis dėlto, jis pažymi, Vilniuje veikia

malonus bet kuriuose to-nuose. Pajėgumas nedi-delis, bet lepus balsas tiek solo dainuojant, tiek su ansambliu -- puikiai nuteikia klausytojus. Ža-vingos akimirks gra-žina dažnas kūrinų plo-nybes.

Baigus koncertą, va-dovui A. Mikulskiui įteik-ta dovanėlė. Savo padė-kos žodyje vadovas karš-tai iškėlė prakilnius tiks-lus, tėvynės meilę, me-nui pasišventimą ir ki-tus pragiedrilius.

Po tradicinio "Namo" linksmai prasidėjo vai-sės ir šokiai. Prašmat-niai šeiminkavo O. Jo-kūbaitienė, smagiai vi-sur suskubdama ir gau-sių jaunučių bei suaugu-sių asistentų lydimu.

Prie baro paslaugiai visus aprūpino J. Migli-nas ir J. Žagarskas.

Nepaprasta staigme-na buvo Clevelando mies-to galvos Ralph Perko atvykimas. Gyvai ir nuoširdžiai prabilo, pa-gerbdamas mūsų tauty-bę, svečius, ansamblių ir naujai paskirtą vieną iš artimiausių savo val-dinių, atsakingas parei-gas jau priėmusį inž. R. Kudukį. Dažnai plo-ta didžiausiu įkarščiu, kalbos baigoje net atsi-stojus. Inž. R. Kudukis pagarbiai ir meiliai at-sakė. Plojo visi irgi karštai.

Svečių buvo apie tre-jetą šimtų asmenų. Daug gražaus jaunimo.

Uolios kūrybinės an-samblio pratybos, ryž-tas ir kantrumas laimė-jo tokias ypatingas pa-sieikas.

Vladas Braziulis

daugiau bažnyčių kaip įvairiuose Sovietų Rusi-jos miestuose. Jau tai liudija -- tikėjimas lie-tuvių tarpe pakankamai stiprus.

Autoriaus nuomone, katalikų Bažnyčios padė-tis šiuo metu Sovietuose turi būti siejama su tau-tybe. Priminęs Stalino laikmečiu įvykdytą Lie-tuvos (ir kitų Baltijos valstybių) okupaciją, ru-sų pastangas tuos kraš-tus surustinti, apgyven-dinti rusais kolonistais jis teigia, kad rusų skai-čius Lietuvoje siekia 8 proc., tuo tarpu Estijoje ir Latvijoje -- per 30 proc. Rusai Lietuvoje daugiausia telkiasi Vil-niuje ir Klaipėdoje.

Vis dėlto, padėtis aštrinama dėl to, kad rusams Lietuvoje tei-kiamos geresnės tarny-bos. Dėl to lietuviai ska-tinami išsijungti į komu-nistų partijos eiles ir jie tai vykdo tautiniais sumetimais.

Pasak Potterio, rusi-fikacijos vyksmas Lie-tuvoj aiškus. Nors lietu-vių kalba Lietuvoje yra oficialia kalba, tačiau Vilniuje gyveną rusai jos nesimoko. Priešin-gai, laukiama, kad lietu-viai kalbėtų rusiškai. Tad ir pasirodo, kad lie-tuviai su rusais, išsky-rus darbovietes, nedaug tepalaiko ryšių.

Lietuviai labiausia priešingi -- pažymėjo britas autorius -- jūtau-tinės kultūros bei tra-dicijų rusinimui. Šalia neišvengiamų Lenino pa-minklų, gatvės, pava-dintos Lenino prospek-tu, Gorkio ar Dzeržins-kio gatvėmis nuolat pri-mena apie rusų buvi-mą. Vis dėlto, pagrindi-nė Vilniaus aikštė tebe-vadinama Gedimino var-du. Rusams vis prisibi-jant tautinių nuotaikų au-

gimo, sovietų įstaigos yra pašalinusios daugelį lietuviškų paminklų.

Autorius daro išvadą, kad katalikų Bažnyčia Lietuvoje gali būti laiko-ma šventove, kurioje dar rusena tautinio są-moningumo ugnis. Esą, jei Vilniuje veikia še-sios bažnyčios, jau tai galima laikyti nemenku pasiekimu. Tačiau baž-nyčių išlaikymo išlaidos nemažos, gi valstybė ne-teikia bažnyčioms jo-kios paramos.

Pateikiami ir pavyz-džiai. Bažnyčių apšvieti-mo išlaidos yra keturis kartus aukštesnės, paly-ginus su privačiais na-mais. Be to, jei Pamink-lų apsaugos komitetas nusprendžia, bažnyčia gali būti paversta isto-riniu paminklu.

Parapijoms neturint pakankamai lėšų, bažny-čios neišgali surinkti pi-nigų, komitetas perima bažnyčią, ir ji, dažnu at-veju, paverčiama muzie-jum.

Tačiau, pabrėžia auto-rius, juodai apsirengu-sios moterys, klūpan-čios prieš Aušros Vartų koplyčią, esančią virš senųjų miesto vartų, aiš-kiai liudija, jog lietuviš-kasis Vilniaus pobūdis tebėra išlikęs.

Šis Londono biulete-nis skelbia pastoviai ži-nias iš šių pavergtųjų kraštų: Albanijos, Bulga-rijos, Čekoslovakijos, Estijos, Korėjos, Kini-jos, Kubos, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos, Ru-munijos, Sovietų Sąjun-gos ir Tibeto. Jo adre-sas: 4 Holland Road, Kensington, London, W. 14 8 Az. Mark Potterio straipsnis apie Bažny-čios padėtį Lietuvoje įdėtas biuletenio nr. 1 (1098), 1972 m. sausio mėn. 5 d. (Elta)

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKSTAS PALŪKANAS UZ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiš-kinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

DVIEJŲ SAVAIČIŲ EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Vyksta: birželio 8, liepos 13,
rugpiučio 17 ir gruodžio 21.

- Lietuvoje šios grupės praleis po 11 dienų.
- Norintieji pratęsti savo atostogas ilgiau, galės aplankyti kitus jų pasirinktus Europos miestus.

Ekskursijos išvyksta iš Bostono, New Yorko ir Montrealio.

Grupėse dalyvių skaičius ribotas —
NESIVĖLUOKITE!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu
kreipkitės į

Trans-Atlantic Travel Service

393 West Broadway
South Boston, Mass. 027127
Telefonas: 268-8764

Savininkė Aldona Adomonienė

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

PASKAITA APIE JURGIO GLIAUDOS KŪRYBĄ AMERIKIEČIAMS

Aldona Augustinavičienė yra pakviesta Ursuline College (Koledže) skaityti tris pasaulinės literatūros paskaitas studentams ir profesorams. Vieną ją ji pasirinko kalbėti apie Jurgio Gliaudos kūrybą.

Ursuline College šįmet švenčia 100 metų gyvavimo sukaktį. Ta proga Aldona Augustinavičienė uždarame profesūros bankete buvo pagerbta ir atžymėta specialiu titulu. Įvertinant jos intelektualinius sugebėjimus ji buvo pavadinta didžiojo žavumo ir tikro lojalumo profesore.

• "Elgetų balius" įvyks vasario 12 d., 7:30 val. v., Naujosios parapijos salėje.

Užbaigę šventes, padėkime išeiginius ir puošnius rūbus į spintas. Leiskim jiems pailsėti. Naujosios parapijos Motinų Klubas ruošia "Elgetų balių", į kurį kviečiami svečiai su savo vaizduotės sukurtais kostiumais. Už originaliausius kostiumus bus skiriamos dovanos. Bus orkestras, vakarinė ir šokiai. Bilietus galima gauti per mokyklos vaikų motinas. Auka \$9.99 porai. Visi kviečiami į šį įdomų priešgavėninį balių.

PASISEKĖS JAUNIMO VAKARAS

Praeitą šeštadienį, sausio 29 d. Clevelande, Šv. Jurgio parapijos salėje įvyko Studentų ir Moksleivių Ateitininkų rengtas literatūros, dainos ir šokio vakaras. Montażą iš Mačernio kūrybos, parašytą Almio Kuolo ir Onos Kliorytės atliko: Rita Balytė, Daiva Bielinytė, Marytė Idzelytė, Romas Kazlauskas, Onutė Kliorytė, Živilė Kliorytė, Marius Laniauskas ir Dalia Sakaitė. Viešnia iš Toronto Regina Kryžanauskaitė atliko baleto išraiškos šoki.

Antroje programos dalyje torontieškas Ramūnas Underys (žinomas jaunimui iš stovyklų) su gitara padainavo paties

kompanuotus 3 Tysliavos ir vieną Mikuckio eilėraščius. Sol. Jonas Vaškevičius, akompanuojant Daliai Sakaitė, padainavo porą V. Jakubėno ir porą Banaičio kūrinių. Balerina Regina Kryžanauskaitė išpildė išraiškos šoki.

Po programos svečiai menininkai iš Toronto - Regina Kryžanauskaitė, Ramūnas Underys ir Jonas Vaškevičius, o taip pat montažo režisierius Zigmas Peckus apdovanojo padėkos dovanėlėmis. Programą pravedė Birutė Balčiūnaitė ir Elenutė Razgaitytė. Vakaro metu buvo išstatyta clevelandiškių jaunųjų dailininkų darbų parodėlė, kurioje dalyvavo: Rita Balytė, Rūta Butkutė, Vytenis Čyvas, Rimas Jasinevičius, Kęstutis Kizevičius, Aldona Mikoliūnaitė ir Regina Plodžinskaitė.

Šis mūsų jaunimo talentų vakaras reikia laikyti gražiai pasisekusių ir programos atžvilgiu ir dalyvių atsilankymu. Svečių virš 250, iš kurių didesnė pusė lietuviai ko jaunimo. Po programos smagiai pasišoka ir pasivaišinta. (ag)

TRADICINIS SKAUTŲ POKYLIS

Pilėnų tunto skautai vyčiai, Neringos tunto vyresniųjų skaučių talkinami, jaunatvės keliu į karščiu ruošiasi iškilmingai švęsti Užgavėnės vasario 5 d. Šv. Jurgio parapijos svetainėje. Pradžią 7 val. 30 min.

Programoje ryžtis atlikti įdomią, įvairių meno sričių pyne: dailaus skaitymo, deklamavimo, vaidinimo, muzikos ir dar kitokių prašmatnybių, nors ir trumpais pavidalais. Bilietai nebrangūs — su įgalinimu vašintis — 5 dol., jaunimui — 2 dol. Tikimasi matyti ne tik tėvelius bei bičiulius, bet ir prielankią brangiam mūsų atžalynui, plačiąją visuomenę. Bus tikrai linksma. Šokiams gros popularioji J. Wendelio kapela. Be to, dar bus progų ir laimikiais pasidžiaugti.

Lėšos reikalingos artimiausiai atečiai. Sumanytų turima svarbių. Artėja Kaziuko mugė, kurioje numatomas naujų skoningų kūrinių bei dirbinių apstas. Čia jau veikia išmanusis inž. E. Kersnauskas, skauti-

jas-ia slidininkas-ė gaus specialią trofėją. Laukiama, kaip ir kiekvienais metais, atvykstant pabaltiečių slidininkų iš Michigano, Ohio, Ontario ir Illinois valstybių.

Varžybų vadovas mielai suteiks platesnes informacijas. Rašykite ar skambinkite šiuo adresu: Vytenis Čiurlionis, 19755 Upper Terrace, Cleveland, Ohio 44117. Tel.: (216) 481-1525.

• F. Eidimtas ir J. Citulis paaugojo po \$5.00 Vysk. M. Valančiaus liuanistinei mokyklai. Mokyklos tėvų komitetas nuoširdžiai dėkoja.

• Galima užsisakyti kol-dūnų mažais ir dideliais kiekiais. 10 štukų — 50 c. Tel. 481-0648. (9-10)

• Vacys Jurgelis pildo Income Tax. Kreiptis tel.: 481-2709. (9-10)

• Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

FOR SALE — 2 homes on one lot, 6 rooms single and a 5 room single, double garage, fruit trees, close to buses, schools, churches, shopping, near the Slovenian Rest Home. E. 185th and Lake Shore Blvd. area. 235-4876 or 481-1029. (7-10)

HORIZONTAL BORING MILL OPERATOR WORK FROM BLUE PRINTS AND SET UP

ATLAS CAR & MFG CO. 1140 IVANHOE RD. CLEVELAND, OHIO

An Equal Opportunity Employer (7-13)

FOR SALE

DICTIONARIES

WEBSTER

Library size, 1971 edition, brand new, still in box. Cost new: \$45.00.

Will Sell for \$15

Deduct 10% on orders of 6 or more.

Mail to

NORTH AMERICAN

LIQUIDATORS

1450 Niagara Falls Blvd. Dept. Y-73

Tonawanda, New York 14150

C.O.D. orders enclose \$1.00 good will deposit. Pay balance plus C.O.D. shipping on delivery. Be satisfied on inspection or return within 10 days for full refund. No dealers, each volume specifically stamped not for resale. Please add \$1.25 postage and handling. New York State residents add applicable sales tax. (7-10)

Skaityt ir platintit DIRVĄ

PILENŲ TUNTO SKAUTŲ TĖVŲ KOMITETAS

MALONIAI KVIEČIA VISUS Į TRADICINĮ

UŽGAVĖNIŲ BLYNŲ BALIU

1972 m. vasario 5 d., šeštadienį, 7:30 val. vakaro, ŠV. JURGIO PARAPIJOS SALĖJE.

Įlinkma skautiška programa įvairūs blynai ir kitoki užgavėnių valgiai. Baras. Šokiams groja JOE WENDEL CONTINENTAL orkestras. Automobilių pastatymo aikštė bus saugoma policijos.

PELNAS SKIRIAMAS SKAUTŲ VASAROS STOVYKLAI.

Įėjimas, įskaitant vakarienę, 5 dol.; jaunimui 2 dol.

Bilietus platina ir status įvairaus dydžio grupėmis rezervuoja M. PUŠKORIENĖ, TEL. 486-8613 ir V. URBAITIS, TEL. 761-6874.

Clevelando Žaibo slidininkai Wyoming kalnuose. Iš kairės: Vytenis Čiurlionis, Ron Schuster, Jūris Čiurlionis ir Petras Morkūnas.

ninkas V. Šenbergas ir V. Sutkus. Nemaža vilties kreipiamą į "pajauėjusią" vadovybę: vilkiukams — draugininkas G. Puškorius, globėjas — A. Simontis, Vytauto draugovės skautams — draugininkas R. Švarcas, globėjas — E. Jakulis ir skautams vyčiams — kandidatams — draugininkas K. Giedraitis — tūtininko pavaduotojas. Čia pat, Clevelande įvyks aktyviųjų skautų vyčių ir vyresniųjų skaučių sąskrydis gegužės 30 d. reikšmingais tikslais, kurių pagrindas — "žvilgsnis į ateitį". Be to, skautų stovykla Wasagoje, rugpiūčio 6 d. pradėsiant. Tūtininko V. Staškaus vadovaujamas Pilėnų tuntas sėkmingai auga. Dabar esama apie 60 skautų.

Vadinamos blynų (sklindžių) puotos rengėjas — šio tunto skautų tėvų komitetas. Pirmininkas — J. Gudėnas ir nariai: St. Mačienė, Br. Mainelienė, L. Nagevičienė, M. Puškorienė ir V. Urbaitis.

Tad susidomėkime kilniais skautų siekais ir pajėgiais žygiais. (vb)

• Jaunimo žygio už tikėjimo laisvę Vykdomasis Komitetas kviečia Clevelando visuomenę gausiai atsilankyti į žygio darbų bei veiklos planų oficialų pristatymą. Po pranešimo ir diskusijų svečiai bus pavaišinti. Susirinkimas įvyks RAMADA INN, 101 kambarių, 28611 Euclid Ave. š. m. vasario 4 dieną, 7:30 val. vakaro.

Algirdas Kasulaitis kalba prei. Mykolė Krupavičiaus mirties metinių minėjime Clevelande sausio 23 d. Pr. Razgaičio nuotrauka

PIRMASIS JAUNIMO VASARIO 16 MINĖJIMAS CLEVELANDE

Vasario 6 d., 4 val. p. p. Šv. Mišios Šv. Jurgio bažnyčioje. Po mišių akademija parapijos salėje. Programą išpildo jaunimas. Pagrindinis kalbėtojas R. Sakadolskis iš Chicagos.

Minėjimo iniciatoriai liuanistinės mokyklos. Įsijungę į minėjamą skautai, ateitininkai ir studentai. Kviečiamas visas Clevelando jaunimas, tėvai ir visuomenė.

• Atostogos Floridoje geriausiai praleisite V. ir A. Tomkų vasarvietėje Sapphire Sea, 700 Ocean Dr., Juno Beach, North Palm Beach, Fla. 33408. Telef. (303) 844-3388.

Vasarvietė prie pat Atlanto vandenyno. Graži aplinka. Malonus patarnavimas. Puikūs kambariai su virtuvėmis. Atvykę nesigailėsite.

• Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

FOR SALE — 2 homes on one lot, 6 rooms single and a 5 room single, double garage, fruit trees, close to buses, schools, churches, shopping, near the Slovenian Rest Home. E. 185th and Lake Shore Blvd. area. 235-4876 or 481-1029. (7-10)

HORIZONTAL BORING MILL OPERATOR WORK FROM BLUE PRINTS AND SET UP

ATLAS CAR & MFG CO. 1140 IVANHOE RD. CLEVELAND, OHIO

An Equal Opportunity Employer (7-13)

FOR SALE

DICTIONARIES

WEBSTER

Library size, 1971 edition, brand new, still in box. Cost new: \$45.00.

Will Sell for \$15

Deduct 10% on orders of 6 or more.

Mail to

NORTH AMERICAN

LIQUIDATORS

1450 Niagara Falls Blvd. Dept. Y-73

Tonawanda, New York 14150

C.O.D. orders enclose \$1.00 good will deposit. Pay balance plus C.O.D. shipping on delivery. Be satisfied on inspection or return within 10 days for full refund. No dealers, each volume specifically stamped not for resale. Please add \$1.25 postage and handling. New York State residents add applicable sales tax. (7-10)

Skaityt ir platintit DIRVĄ

PAGRINDINIS VASARIO 16 MINĖJIMAS CLEVELANDE įvyks vasario 13 d.

Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 54 metų sukakties minėjimas įvyks sekmadienį, vasario mėn. 13 d. sekančia tvarka:

Šv. Mišios:

10 val. Panelės šv. Nesiliaujančios Pagalbos liet. parapijos bažnyčioje. Prieš Mišias, vėliavų pakėlimas parapijos aikštėje.

10:30 val. šv. Jurgio liet. parapijos bažnyčioje.

ISKILMINGAS MINĖJIMAS:

4 val. Panelės šv. Nesiliaujančios Pagalbos liet. parapijos salėje.

Kalbas pasakys Cuyahoga Apskritis komisierius Frank R. Pokorny ir visuomenininkas inž. Jonas Jurkūnas iš Chicagos.

Meninę dalį atliks mūsų žymus LTM Čiurlionio Ansamblis, vadovaujamas muz. A. Mikulskio.

Visos lietuvių organizacijos prašomos dalyvauti pamaldose ir minėjime su vėliavomis ir visi Clevelando ir apylinkių lietuviai kviečiami skaitlingai atsilankyti. Minėjimo metu bus renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalams.

ALTCleveland Skyriaus Valdyba

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Amerikos Lietuvių Taryba praneša, kad žurnalistas - visuomenininkas Aleksas Laikūnas Clevelande labai sėkmingai platina petičijos lapus ir renka parašus daugiausiai nelietuvių tarpe.

Amerikos Lietuvių Tarybai jis rašo: "Berankiodamas nelietuvių parašus, ištikinau, kad visi, kuriuos tik užkalbinau, petičijai pritaria ir mielai ją pasirašo. Nesuradau nė vieno, kuriam ALT ir apskritai lietuvių siekimai būtų svetimi ir nežinomi. Tai rodo, jog esate tikrame kelyje."

LITERATŪROS KONKURSAS

JAV LB švietimo Taryba skelbia konkursą parašyti jaunimui tinkamą literatūrinį veikalą (romaną, novelę, apysaką). Veikalas turi būti skiriamas paaugliams (teenagers) ir ne trumpesnis kaip 150 mašinėlės rašytų puslapių. Laimėtojai skiriami 1000 dol. premija. Rankraščius, pasirašytus slapyvardžiu ir į atskirą vokelį įdėjus savo tikrąją pavardę, adresą bei telefoną, siųsti Jaunimo skaitiniams ruošti komisijos pirmininkui šiuo adresu: Juozas Vaišnys, 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636. Rankraščiams įteikti terminas — šių metų gruodžio mėn. 31 d. Konkurso vertinimo komisija bus paskelbta vėliau. Ji turės visiškai laisvas rankas: pavyzdžiui, reikalui esant, galės net skelti premiją į dvi dalis.

Premijuoto veikalo spausdinimu pasirūpins švietimo Taryba, o su nepremijuotų, bet spausdintinų veikalų autoriais bus tarimasi atskirai, kaip jų veikalus išleisti.

JAV LB švietimo Taryba

• Lietuvos Vyčių centro valdyba praneša, kad ji nepatenkinta LB centro valdybos elgesiu, bė Lietuvos Vyčių cv leidimo "pasiskolindama" Lietuvos Reikalų komisijos vardą organizuojamoms prie apylinkių komisijoms, ir prašo, kad išvengus nesusipratimų (ši komisija veikia Lietuvos Vyčių organizacijoje jau 25 metai) LB cv pasirinktų komisijoms kitą vardą.

• Vasario 16 minėjimas Washingtone, Senato Rūmuose įvyks š. m. vasario mėn. 17 d., vadovaujant senatoriui Charles Percy.

Amerikos Lietuvių Taryba kreipėsi ir į kitus senatorius, kad jie tą dieną padarytų atitinkamus pareiškimus Lietuvos reikalui.

Amerikos kongrese tiksliai Vasario 16 minėjimo data dar nenumatyta.

• Genovaitė Breichmanienė, Laisvojo Pasaulio Lietuvių IV-tosios Tautinių Šokių šventės meninės dalies vadovė ir Kanados lietuvių atstovė, sausio 29 d. atvyksta į Chicago, kur turės pasitarimus su Chicago ir apylinkių tautinių šokių vadovais. Ta proga bus paruoštos muzikinės juostos, kurios bus išsiųstos visoms užsiregistravusioms tautinių šokių grupėms.

• Akt. Zita Kevalaitytė-Visockienė, kurią lietuviškoji visuomenė gerai pažįsta iš jos puikiai atliktų vaidmenų įvairiuose teatro pastatymuose ir kuri scenos darbe reiškiasi ir kaip gabi režisierė, yra Chicago Lietuvių Operos pakviesta būti režisieri Banaičio "Jūratės ir Kastyčio" operos pastatymui šį pavasarį Chica-

goje. Aktorė kvietimą priėmė ir jau pradėjo darbą.

• Lithuania 700 Years antroji laida jau išsibaigė, bet pareikalavimas išsveitimųjų vis dar ateina, todėl prašome visus platintojus, kurie dar turi bent vieną ar daugiau egzempliorių gražinti galimai greičiau žemiau nurodytu adresu idant galėtume patenkinti sveitimųjų pareikalavimą. Lithuanian Independence Fund Inc., 87-80 96 Street, Woodhaven, N. Y. 11421.

PAMINĖJO A.A. PREL. MYKOLO KRUPAVIČIAUS MIRTIES METINES

Š. m. sausio 23 d. Krikščionių Demokratų New Yorko skyrius surengė prel. M. Krupavičiaus mirties metinių minėjimą Kultūros židinyje, Brooklyne, N. Y.

Akademiją pravedė ir trumpai apibūdino velionio asmenybę dr. Domas Jasaitis, Krikščionių Demokratų New Yorko skyriaus pirm. Pagrindinę paskaitą, labai išsamiai paruoštą apie velionio asmenybę, jo nuopelnus Lietuvai ir jo gyvenimo epochą, skaitė prel. J. Balkūnas.

Buvo parodyta prel. Krupavičiaus filmas iš A. Kezio S.J. filmo "Dvylika". Po akademijos buvo kava ir pokalbiai.

ELIZABETH

METINIS SUSIRINKIMAS

ALT S-gos Elizabetho skyriaus valdyba 1972 metų vasario 6 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p., Lietuvių Laisvės salėje, 269 Second Street, Elizabeth, N. J. šaukia metinį narių susirinkimą. Skyriaus valdyba maloniai prašo visų narių ir jų draugų dalyvauti. Po susirinkimo užkandžiai.

BOSTON

VASARIO 16-TOSIOS MINĖJIMAS

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukakties minėjimas įvyks Lietuvių Piliečių Draugijos III aukšto salėje š. m. vasario 20 d. Rengia ALT Bostono skyrius, vadov. pirm. A. J. Čaplikui.

Vasario 20 d., 10 val. ryto šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje šv. Mišios už Lietuvą.

Lietuvių radijo valanda "Vaisvės Varpas" ved. P. Viščinio, sekmadienį, vasario 20 d., 11 val. ryte per duos specialią 30 min. programą, skirtą paminėti Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktį.

Iškilmingas minėjimas Liet. Piliečių D-jos salėje 2 val. po pietų.

Pagrindiniu minėjimo paskaitininku yra pakviestas Vliko narys, SLA centro valdybos sekretorius Alg. Budreckis iš New Yorko.

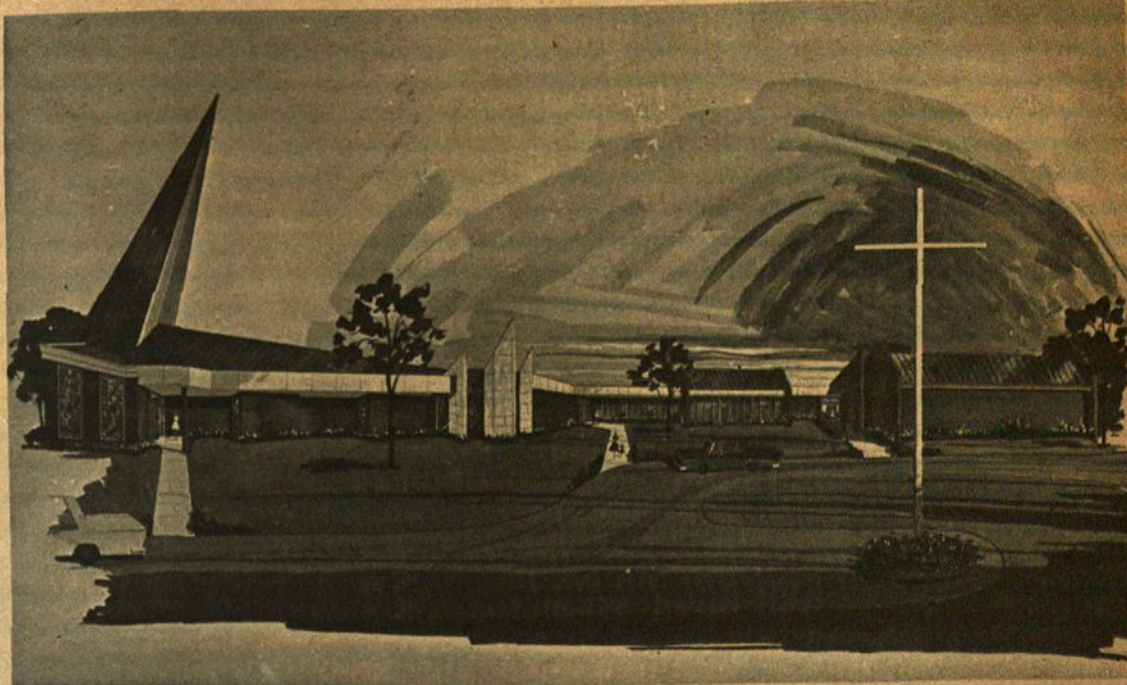
Minėjimo meninę programą išpildys komp. J. Gaidelio vedamas Bostono vyrų sekstetas ir Onos Ivaškienės tautinių šokių sambūris.

Į minėjimą pakviesti valstijos gubernatoriaus, miesto meras ir seimelio narių, taip pat ukrainiečių ir baltiečių organizacijų atstovai.

Visas lietuvių organizacijas ALTo skyriaus valdyba prašo pamaldose ir minėjime dalyvauti organizuotai su savo vėliavomis. Drauge organizuotai minėjime dalyvaus ir A. L. Veteranų St. Dariaus postas.

Visi Bostono ir apylinkių lietuviai maloniai kviečiami gausiai dalyvauti Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime.

• Rašytojas Liudas Dovydenas kalbėjo Kultūrinia-

Dievo Apvizdos lietuvių parapijos Detroite pradėdamos statyti bažnyčios ir kultūrinio centro projektas, paruoštas architekto Albrechto Kulpos-Kulpavičiaus. Projekto vykdytojas architektas Albertas Krelis.

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

Dievo Apvizdos lietuvių parapija Detroite gavo leidimą pradėti statybą bažnyčios ir kultūrinio centro.

Sausio 13 d. vakare, susirinkęs gražus būrys parapijiečių, išsiuntinėjo statybos vajuos komiteto paruoštus laiškus, visiems davusiems pasižadėjimus ir tiems parapijiečiams, kurie dar nėra to padarę. Laiškuose raginama jungtis į parapijos veiklą ir prašoma aukomis remti statybą.

Iki šiol į statybos fondą yra įsijungę 243 para-

pijiečiai ir 56 neparapijiečiai ir jau yra suaukoję \$41,325.00. Taip pat jau gauti 35,000.00 dol. pasižadėjimai. Pradžia gera. Statybos fondo komitetas kviečia ir prašo visus Detroito ir apylinkių lietuvius prisidėti prie šių statybų ir savo aukomis jas remti.

Bažnyčios ir Kultūrinio Centro statybos vajuos komitetą sudaro: pirm. Jonas Urbanas, Alfonsas Arlauskas, Eugenijus Jankus, Stepas Smalinskis, Stasys Erlingis, Jonas Valukonis. Parapijos tarybą sudaro: Ralph Valatka, Algis Ruglenius, dr. Kęstutis Keblys, Andrius Butkūnas, Jurgis Jurgutis, Justinas Pikūnas, Magdalena Smailis, dr. Vytautas Majauskas, Frank Zager, klebonas kun. Mykolas Kundratas ir kun. Alfonsas Babonas.

Prie laiškų išsiuntimo talkininkavo: E. Jankus, S. Smalinskis, St. Erlingis, J. Valukonis, K. Keblys, A. Butkūnas, dr. Vyt. Majauskas, R. Valatka, M. Smailienė,

F. Zager, kun. M. Kundratas, V. Majauskienė, M. Abarius, D. Mičiūnienė, M. Bajorūnienė, A. Dainius, Vyt. Petruelis, O. Valatkienė, V. Gražulis, E. Mikalionis ir J. Urbanas.

Lietuvių Namų Draugija metiniame susirinkime sausio 23 d. Lietuvių Namuose 1972 metais darinko trūkstantus valdybos narius. Dabar valdybą sudaro: pirmininkas -- Dr. Vytautas Mileris, vicepirmininkas Jonas Atkočaitis, sekretorius -- Alvinas Grigaitis, finansų sekretorius -- Algis Bražėnas ir išdininkas -- Jonas Maršalkovičius.

Į revizijos komisiją išrinkti: Petras Dalinis, Vincas Šarka ir Mykolas Vitkus. Lietuvių Namų Draugija metų laiko tarpyje turėjo pajamų \$17,256.21 ir išlaidų \$17,227.01 ir likutį sausio 1 d. 1972 m. turėjo \$29.20.

Susirinkimą pravedė Vladas Selenis, o sekretoriavo Alfonsas Velevičius. Dalyvavo apie 100 draugijos narių.

A. Grinius

Iš Korp! Neo-Lithuania veiklos Chicagoje

Prieš Kalėdas naujai išrinktoji Korp! Neo-Lithuania Chicago padalinio valdyba buvo sukvietusi sueigą, kurioje pristatė numatytą savo metinį veiklos planą. Be tradicinių parengimų ir sueigų šiemet valdyba yra numaciusi remti ir aktyviai prisidėti prie vieno teatrino pastatymo, būtent Krėvės veikalo "Skirgaila". Vaidinimą režisuos Marija Smilgaitė. Jau yra kompektuojamas vaidintojų sąstata ir numatoma pastatyti šį pavasarį gegužės 21 d. Sueiga nebuvo gausi, nes daugelis buvo susirūpinę kalėdinių dovanų pirkimu, bet dalyvavusieji labai aktyviai jungėsi į diskusijas ir sueiga buvo labai gyva ir įdomi.

Korporacijos suruoštas Naujų Metų sutikimas Lietuvių Tautiniuose Namuose praėjo didele pasisekimu ir pakilio nuotaika, deja, nebuvo galima patenkinti visus norinčius dalyvauti, nes vietų labai greit pritrūko. Su senaisiais metais atsiveikino rengėjų vardu fil. Mečys Šimkus ir pristatė Korp! Neo-Lithuania Chica-

gos padalinio pirmininką kol. Alvydą Joniką kaip balius vyr. šeimininką. Lygiai 12 val. kolegą Joniką tarė trumpą sveikinimo žodį.

Vasario 13 d. numatyta suruošti Vasario 16 d. minėjimą su paskaita ir menine programa, kurią suorganizuos ir paruos korporacijos jaunimas.

Geresniam tarpusavyje susipažinimui ir bendravimui vasario 25 d. įvyks vyrams alutis ir filijoms arbatėlė.

Kovo mėn. 26 d. bus kviečiama bendra korporacijos sueiga, kurioje numatoma praveisti pašnekesį apie teatrą ir specifiniai apie Krėvės veiklą "Skirgaila".

Šiais metais Chicago padalinio valdybą sudaro Alvydas Jonikas -- pirm., Romas Česas -- vicepirm., Vilgailė Lauraitytė -- sekretorė, Vaclovas Mažeika -- išdininkas ir Algis Augaitis -- narys. Junioru tėvūnu yra pakviestas Vytautas Paukštys, magistras -- Alvyda Guobytė ir arbiter elegantiarum Antanas Šerksnys. (vm)

A + A

BARBORAI KAMINSKIENEI

mirus, vyrui ALEKSANDRUI, sūnui RIMVYDUI, marčiai LILEI, anūkams TERESĖLEI, MYKOLUI, DOVYDUI ir ALEKSANDRUI bei kitiems artimiesiems reiškiamo giliausią užuojautą ir kartu liūdime

Buvę Austrijoje Vienos Aukštųjų Mokyklų Kolegos —

Valė ir Kazys Barmai,
Elmira Blynienė,
Nikodemus Matjošaitis,
Kunigunda ir Paulius Variakojai,
Dr. Grigas Valančius

Los Angeles,
California

P A D Ė K A

Mylimam vyrui

ANTANUI VILĖNIŠKIUI

mirus, nuoširdžiai dėkojame visiems užprašiusiems šv. Mišias, gėles. Jo atminimui skirtas aukas, už jautrius atsisveikinimo žodžius, užuojautas ir pagūdą skausmo valandoje.

Ačiū visiems dalyvavusiems šermenyse ir laidotuviuose. Taip pat esame dėkingi Tautinės Sąjungos Bostono skyr. už suruoštus pusryčius po laidotuvių.

Žmona Ona
ir giminės